

Ištesėtas pažadas Europai.

U. von der Leyen vadovaujamos Komisijos istorija

Ištesėtas pažadas Europai. U. von der Leyen vadovaujamos Komisijos istorija

Europos Komisija
Komunikacijos generalinis direktoratas
1049 Briuselis
BELGIJA

PDF ISBN 978-92-68-12889-3 doi:10.2775/720799 NA-05-24-113-LT-N

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2024

Turinys

2019 m. gruodžio mėn. darbą pradėjus U. von der Leyen vadovaujamai Komisijai, Europai pažadėjome: užsimosime drąsiai ir plačiai. Davėme pažadą tenkinti ES piliečių troškimus ir spręsti kylančius uždavinius. Nuo tada ši Komisija nenuilstamai stengėsi atlikti darbą, kurį jai patikėjo Europos žmonės.

Savo pažadą ištesėjome. Tvirtai laikėmės šešių kadencijos pradžioje nusistatytų prioritetų, kartu ieškodami būdų įveikti vienus iš didžiausių iki šiol Europai kilusių išbandymų.

Pasiraitoję rankoves ryžtingai stojome į kovą su tokiais neeiliniais iššūkiais kaip pasaulinė pandemija, klimato kaitos sukelti ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai, brutalus Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir didžiausia per kelis dešimtmečius energetikos krizė. Nepaisant dėl įvairių krizių patiriamo spaudimo, šiai Komisijai pavyko žvelgti į ateitį ir spręsti būsimoms europiečių kartoms itin svarbius uždavinius. Parodėme, kad mūsų Sąjunga geriausiai veikia tada, kai esame drąsūs.

Tai – U. von der Leyen vadovaujamos Komisijos istorija.

Ryžtingas krizių valdymas

Pandemijos įveikimas

Pasaulį ištikus grėsmingiausiai mūsų kartos gyvenime pandemijai, **Komisija ėmėsi apsaugoti gyvybes, pragyvenimo šaltinius ir mūsų ekonomiką**.

Padėjome per rekordiškai trumpą laiką sukurti ir išplatinti gyvybes gelbstinčias vakcinas. Užtikrinome, kad visi europiečiai, nesvarbu, kurioje valstybėje narėje jie gyvena, galimybę pasiskiepyti įgytų tuo pačiu metu. Siekdami apsaugoti europiečius ir dalytis su šalimis partnerėmis, valstybių narių vardu užsitikrinome iki **4,6 mlrd. vakcinų dozių**. **Bent pirminio skiepijimo kurso dozėmis pasiskiepijo daugiau kaip 80 proc. ES suaugusiųjų.**

Kai skiepijimas jau leido šalims atsargiai atverti savo sienas, sukūrėme praktinių priemonių, suteikiančių europiečiams galimybę saugiai keliauti. **Mūsų sukurta ES skaitmeninio COVID pažymėjimo** sistema sujungė 78 šalis ir teritorijas. Dabar ji – pasaulinės sistemos, padedančios palengvinti judumą ir apsaugoti viso pasaulio piliečius nuo pandemijų, modelis.

Dėl izoliavimo priemonių kilus pavojui, kad užsidarys įmonės ir bus prarastos darbo vietos, sukūrėme Laikinos paramos priemonę nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE). 2020 m. ji padėjo **išlikti 2,5 mln. įmonių** ir **išlaikyti 31,5 mln. europiečių darbo vietas**, taip išvengiant didžiulės ekonominės ir socialinės krizės. O kai dėl uždarytų sienų kelyje užstrigo prekės, atvėrėme **žaliuosius koridorius, padedančius lengviau judėti pagrindinėms prekėms, kad jų nepritrūktų**.

SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

© Adobe Stock

Komisija prisidėjo prie farmacijos bendrovių pastangų **sukurti veiksmingas vakcinas finansavimo ir pažadėjo vėliau pirkti vakcinas iš tų bendrovių, kurių pastangos bus sėkmingos**.

Pirmosios COVID-19 vakcinų partijos valstybėms narėms buvo pristatytos vos po šešių mėnesių nuo ES vakcinų strategijos priėmimo.

Vos po **15 savaičių** nuo tada, kai Komisija pateikė pasiūlymą, kiekvienos valstybės narės piliečiai jau galėjo naudotis **visiems saugiau keliauti padedančiu ES skaitmeniniu COVID pažymėjimu**.

Iki 2023 m. vasaros **buvo išduota 2,2 mlrd.** tokių europiečiams saugiai keliauti padedančių **ES skaitmeninių COVID pažymėjimų**. Prie **ES tinklų sietuvo**, suteikiančio valdžios institucijoms galimybę saugiai ir užtikrinant asmens privatumą patikrinti skaitmeninius pažymėjimus, prisijungė 78 šalys ir teritorijos.

Boyana – medicinos mokslus baigusi, bet žurnaliste tapusi bulgarė – per COVID-19 pandemiją grįžo į medicinos tarnybą dirbti slaugytoja priešakinėse gretose. 2023 m. ji baigė specialius kursus, kad galėtų dirbti paramedike **naujuose Bulgarijos skubiosios medicinos pagalbos sraigtasparniuose, įsigytuose naudojantis ES lėšomis ir pagalba pagal priemonę „NextGenerationEU“**. Šiuo metu pirmojo vaiko besilaukianti Boyana nekantrauja prisijungti prie sraigtasparniuose dirbsiančios komandos.

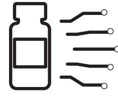

© Vihren Georgiev, 2023

Siekdama **padėti šalims partnerėms** suvaldyti ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją, stiprinti savo sveikatos priežiūros sistemas ir švelninti socialinius ir ekonominius padarinius, **Europos komanda** (ES institucijos ir valstybės narės) **sutelkė 53,7 mlrd. EUR.**

© Adobe Stock

Bendromis jėgomis ėmėmės **Prieigos prie kovos su COVID-19 priemonių spartinimo iniciatyvos** („ACT Accelerator“), kuria siekta skatinti kurti COVID-19 vakcinas bei gydymo nuo šios ligos priemones ir užtikrinti vienodas viso pasaulio galimybes jų gauti.

Pagrindinis iniciatyvos „ACT Accelerator“ elementas buvo priemonė **COVAX, grindžiama daugiašalėmis pastangomis užtikrinti, kad vakcinų gautų besivystančios šalys**. Kaip Europos komanda išliekame daugiausiai COVID-19 vakcinų dozių pagal priemonę COVAX padovanojusi šalis.

Siekdami padėti europiečiams įveikti pandemijos sukeltus **socialinius ir ekonominius sunkumus**, ėmėmės **beprecedenčių pagalbos priemonių**.

Pagal mūsų priemonę SURE, skirtą sutrumpintai darbo laiko tvarkai visoje ES finansuoti, 2020 m. **paremta apie 31,5 mln. samdomųjų darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų ir daugiau kaip 2,5 mln. įmonių**. Paramą gavusiose valstybėse narėse tai sudarė **beveik trečdalį visų dirbančiųjų ir daugiau nei ketvirtadalį įmonių**. 2021 m. paramą gavo dar **9 mln. žmonių** ir daugiau kaip **900 000 įmonių**. Iš viso **pagal priemonę SURE 19-ai valstybių narių buvo išmokėta 98,4 mlrd. EUR finansinės paramos**.

SURE

- **19-ai valstybių narių** išmokėta **98,4 mlrd. EUR** finansinės paramos.
- 2020 m. paremta apie **31,5 mln. samdomųjų darbuotojų bei savarankiškai dirbančių asmenų** ir daugiau kaip **2,5 mln. įmonių**.

Apskaičiuota, kad dėl aukšto ES kredito reitingo priemonė **SURE** taip pat padėjo valstybėms narėms sutaupyti **9 mlrd. EUR**, kurie būtų buvę išleisti palūkanoms.

Užimtumo apsauga sudarė palankias sąlygas Europos **ekonomikai greitai atsigauti 2021 m.**

Komisija pasiūlė **Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvą ir Išplėstinę atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvą (CRII ir CRII+)**. Šios priemonės **padėjo valstybėms narėms pirkti medicinos reikmenis, mokėti atlyginimą sveikatos priežiūros darbuotojams ir remti darbuotojus bei MVĮ**, nes jomis nustatyta, kad su COVID susijusios išlaidos gali būti atgaline data finansuojamos pagal sanglaudos politiką.

Žvelgdami į ateitį, pradėjome kurti **Europos sveikatos sąjungą, kurios tikslas – sveikatos krizėms rengtis ir į jas reaguoti bendromis jėgomis**. Užtikriname, kad būtų įmanoma gauti įperkamų medicinos reikmenų ir kad valstybės narės bendradarbiautų siekdamos gerinti visokių ligų prevenciją bei gydymą ir vėlesnę priežiūrą. Tai visų pirma pasakytina apie **vėžį**, kurio atveju taikomas **Europos kovos su vėžiu planas**.

Europos atsigavimo skatinimas

Kai tik visus europiečius vienu metu pasiekė vakcinos, **ėmėmės užtikrinti, kad visų valstybių narių, ypač tų, kurios nuo pandemijos nukentėjo labiausiai, ekonomika galėtų greitai atsigauti**. **Didžiausią** nuo Antrojo pasaulinio karo laikų **nuosmukį patyrusi** mūsų ekonomika **atsigavo tvirčiau nei bet kada** nuo pokario ekonomikos pakilimo laikų. Tai buvo įmanoma, nes parengėme drąsų naują planą pritraukti lėšų rinkoje ir drauge investuoti į Europos ekonomikos atsigavimą ir atsparumą.

Pasitikėjimo mūsų ekonomikai įkvėpė **„NextGenerationEU“**. Ši daugiau kaip **800 mlrd. EUR** vertės priemonė, varanti į priekį mūsų ekonomikas, yra grindžiama investicijų ir reformų deriniu. Šimtai pagal priemonę „NextGenerationEU“ finansuotų projektų jau **duoda europiečiams apčiuopiamos naudos** – nuo jūros vėjo elektrinių parkų iki elektrinių traukinių ir nuo aukščiausios klasės skaitmeninių viešųjų paslaugų iki pasaulinio lygio ligoninių. Be to, ES valstybės narės priemone „NextGenerationEU“ strategiškai naudojasi tam, kad įgyvendintų esmines reformas, tokias kaip darbo rinkos reformos, pensijų reformos ir su atsinaujinančiaisiais energijos ištekliais susijusių leidimų išdavimo proceso paspartinimas. Taip mūsų Sąjunga didina Europos gerovę.

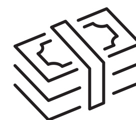
© ES / APA-Fotoservice / Ferlin-Fiedler

Nauja **Austrijos miestus** Gracą ir Klagenfurtą jungianti 130 km geležinkelio linija ***Koralmbahn* sutrumpina kelionės laiką nuo 3 valandų iki 45 minučių**. Šis projektas, į kurį **iš priemonės „NextGenerationEU“ lėšų investuota 543 mln. EUR**, duoda apčiuopiamos naudos 1,1 mln. to regiono gyventojų.

SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

Priemone „NextGenerationEU“ daug dėmesio skiriama **perėjimui prie švarios energijos ir skaitmeninei pertvarkai**. Mokėjimai valstybėms narėms atliekami su sąlyga, kad pasiekta išmatuojamų pažangą rodančių rezultatų, o tai motyvuoja jų institucijas įgyvendinti įsipareigotas atlikti reformas ir investicijas.

Iki 2024 m. vasario mėn. pagal priemonę „NextGenerationEU“ **išmokėjome beveik 225 mlrd. EUR**, taip padėdami gaivinti Europos ekonomiką po pandemijos ir didinti mūsų Sąjungos socialinį bei ekonominį atsparumą.

Šioje priemonėje nustatyti plataus užmojo tikslai – 37 proc. lėšų skirti klimato politikos veiksmams, o 20 proc. lėšų – skaitmeninės srities veiksmams, buvo gerokai viršyti: **klimato politikos veiksmams išleista 40 proc. lėšų, o skaitmeninės srities veiksmams – 26 proc. lėšų**. Priemonės lėšomis taip pat svariai remiami socialiniai ir sanglaudos veiksmai.

5,8 mln.
žmonių

Europos Sąjungoje pasinaudojo apsaugos nuo nelaimių, susijusių su klimatu, priemonėmis

Pagal priemonę „NextGenerationEU“ padarytos investicijos į klimato politikos veiksmus suteikė galimybę **5,8 mln. žmonių Europos Sąjungoje pasinaudoti apsaugos nuo nelaimių, susijusių su klimatu, priemonėmis** ir padėjo sutaupyti 22 mln. megavatvalandžių energijos.

NEXT GEN EU

Daugiau kaip
800 mlrd. EUR
vertės priemonė „NextGenerationEU“

Prancūzijoje pagal priemonę „NextGenerationEU“ finansuota 20 000 socialinių būstų renovacija, skirta energijos vartojimo efektyvumui didinti. **Ispanijoje** pagal šią priemonę paremta daugiau kaip 60 įmonių, vykdančių darnaus judumo mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą.

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė
padeda mums siekti nusistatytų klimato srities ir skaitmeninių tikslų

40 % išlaidų – KLIMATO srities investicijoms ir reformoms

26 % išlaidų – SKAITMENINEI pertvarkai skatinti

Teikiame finansavimą ir nacionaliniams projektams, kuriais siekiama švelninti klimato kaitą. Pavyzdžiui, **Graikijos ekonomikos gaivinimo plane** numatyta priemonių, kuriomis siekiama, atsižvelgiant į kylančius gamtos gaisrus ir potvynius, gerinti civilinės saugos ir reagavimo veiksmus, taip pat didinti transporto infrastruktūros atsparumą klimato kaitai.

Slovėnijos ekonomikos gaivinimo plane numatyta **kovos su potvyniais priemonių**. Po staigių 2023 m. rugpjūčio mėn. potvynių sudarėme Komisijos ir Slovėnijos atstovų darbo grupę, kurios užduotis – ieškoti būdų geriau paremti nukentėjusias vietoves naudojant esamą ES finansavimą.

Įgyvendinant priemonę „NextGenerationEU“, **beveik 18 mln. ES namų ūkių įgijo prieigą prie sparčiojo interneto, o 247 mln. naudotojų pasinaudojo naujomis arba patobulintomis viešosiomis skaitmeninėmis paslaugomis**.

Įgyvendindamos reformas pagal priemonę „NextGenerationEU“, **valstybės narės taip pat mažina nereikalingą administracinę naštą ir gerina savo verslo aplinką**. Pavyzdžiui, Italija įvykdė kelias savo verslo aplinkos gerinimo reformas, visų pirma sutrumpino įmonės įsteigimo laiką iki keturių dienų.

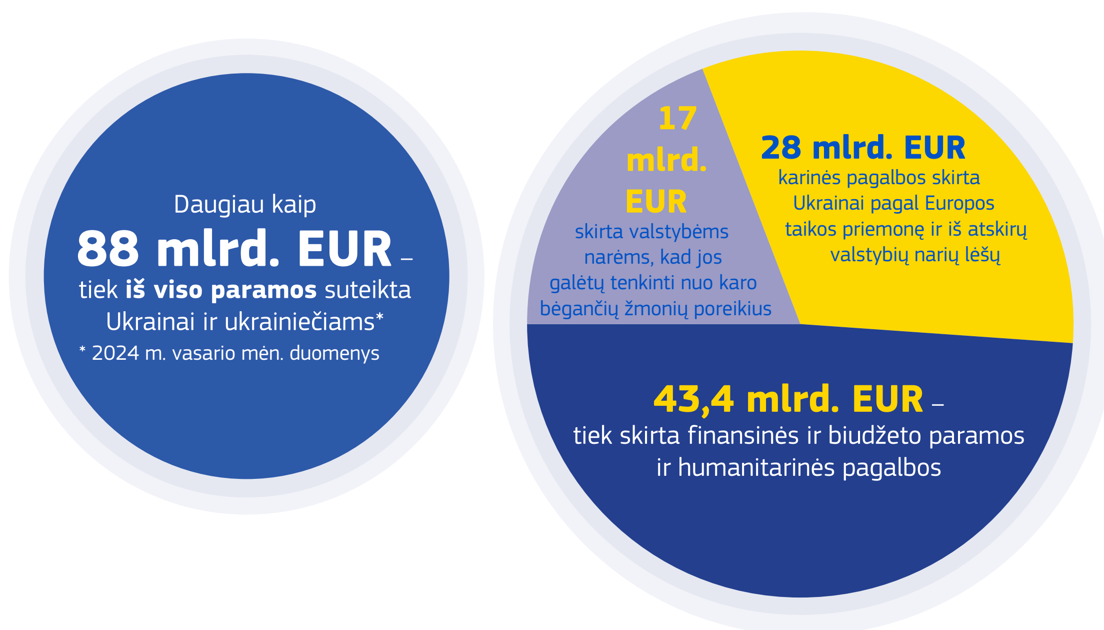

Europos įmonės naudojasi priemonės „NextGenerationEU“ teikiamomis galimybėmis. Įgyvendindamos išties europinę partnerystę, Švedijos įmonė „Elekta“ ir Nyderlandų įmonė „Philips“ tiekia pagrindines sudedamąsias dalis, kurių reikia **vėžiui gydyti skirtam magnetinio rezonanso linijiniam greitintuvui – vienam iš maždaug 100 tokių aparatų visame pasaulyje – Maltoje įrengti**.

Tvirtas atsakas į Rusijos invaziją į Ukrainą

Rusijos tankams kirtus Ukrainos sieną, **mūsų Sąjunga ėmėsi pastarąją šalį vieningai, tvirtai ir ryžtingai palaikyti**. Komisija ir vėl veikė pavyzdingai. Sudarėme sąlygas **Europos Sąjungoje priimti daugiau kaip keturis milijonus Ukrainos pabėgėlių**. Pasirūpinome, kad ES ir valstybės narės suteiktų beprecedentę humanitarinę, finansinę ir karinę pagalbą. Jos bendra suma šiuo metu **viršija 88 mlrd. EUR, iš kurių 28 mlrd. EUR sudaro karinė parama**. Be to, siekdami užtikrinti, kad kiekvienas euras būtų išleistas ten, kur Ukrainoje jo reikia labiausiai, glaudžiai bendradarbiaujame su G7 partneriais.

Kremliaus diktatorius vylėsi išlošti manydamas, kad europiečiai nebus vieningi. Bendromis jėgomis įrodėme, kad jis klydo. Ukrainą palaikysime tiek, kiek reikės. Pagal naująją **Ukrainos priemonę per ateinančius ketverius metus skirsime dar 50 mlrd. EUR**, kad, Ukrainos žmonėms toliau priešinantis užpuolikui, padėtume šiai šaliai teikti pagrindines paslaugas – užtikrinti, kad veiktų mokyklos, būtų mokamas darbo užmokestis ir pensijos. Kiekviena Ukrainos pergalė prieš agresorių prisideda ir prie bendro mūsų saugumo Europoje.

Kartu remiame kiekvieną Ukrainos žingsnį, kurį ji žengia labai stengdamasi persitvarkyti ir **priartėti prie ES**. Pripažindama didžiulę Ukrainos pažangą ir reaguodama į jos žmonių troškimus, mūsų Sąjunga pagal Komisijos rekomendaciją priėmė istorinį sprendimą **pradėti stojimo derybas su šia šalimi**.

Be to, padėjome mažinti Rusijos agresijos poveikį visame pasaulyje. Dėl Rusijos karo kilo pasaulinės maisto krizės grėsmė, todėl pasiūlėme mūsų braižui būdingų sprendimų, padedančių užtikrinti, kad Ukrainos grūdinės kultūros pasiektų tas šalis, kurioms jų reikia labiausiai.

Mūsų atverti **solidarumo koridoriai** padėjo eksportuoti **122 mln. tonų Ukrainos prekių**, įskaitant beveik **64 mln. tonų daugiausia eksportuoti skirtų žemės ūkio produktų**.

Kartu dedame daugiausia pastangų užtikrinti, kad Rusija atsakytų už savo veiksmus ir sumokėtų už tai, ką sunaikino. Parengėme **13 sankcijų paketų**, skirtų Maskvos karo mašinai paralyžiuoti. **Europos Sąjungoje** imobilizavome **daugiau kaip 200 mlrd. EUR vertės Rusijos centrinio banko turtą**. Padedame rinkti Rusijos karo nusikaltimų ir jos agresijos nusikaltimo įrodymus. Nes Europa gina tarptautinę teisę.

SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

Rusijos karas prieš Ukrainą tik suartino pastarąją su ES. Ukraina dabar – **oficiali kandidatė įstoti į ES ir**, remiantis Komisijos rekomendacija, **buvo leista su ja pradėti stojimo derybas**.

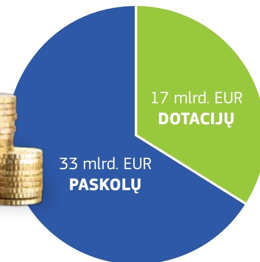

Nuo karo pradžios sutelkėme ir sukūrėme unikalių ekonominės, humanitarinės ir karinės pagalbos priemonių – bendra ES ir jos valstybių narių suteikta parama **viršija 88 mlrd. EUR**.

Siekdami užtikrinti, kad Ukraina ir toliau galėtų naudotis jai reikalingu finansavimu, sukūrėme **Ukrainos priemonę**, pagal kurią 2024–2027 m. šiai šaliai **dotacijų ir lengvatinių paskolų forma bus suteikta iki 50 mlrd. EUR**.

Ukrainos priemonė

50 mlrd. EUR
laikotarpiu nuo 2024 m. iki 2027 m.

Komisija atlieka vieną iš pagrindinių vaidmenų koordinuojant tarptautinę ekonominę paramą Ukrainai – jos patalpose veikia G7 vadovaujamos **tarpžinybinės paramos teikėjų koordinavimo platformos** sekretoriatas.

Rusijai užblokavus tranzitą per Juodąją jūrą, mūsų atverti solidarumo koridoriai tapo **alternatyviais Ukrainos prekybos maršrutais**. 2022 m. gegužės mėn. – 2024 m. sausio mėn. solidarumo koridoriais **eksportuota 122 mln. tonų** ir **importuota 45 mln. tonų prekių**, kurių apskaičiuota bendra vertė yra apie **139 mlrd. EUR**.

Siekdamos padėti Ukrainai gintis, ES ir jos valstybės narės taip pat sutelkė **daugiau kaip 28 mlrd. EUR karinės paramos**, apimančios ir daugiau nei **6 mlrd. EUR paramą pagal Europos taikos priemonę**. Be to, ES karinės pagalbos Ukrainai misija rengia šalyje mokymus – **juos iki šiol baigė daugiau kaip 40 000 Ukrainos karių**.

Komisija per rekordiškai trumpą laiką parengė ir įgyvendino **13** rekordinio užmojo **paketų**, susidedančių iš Kremliui ir jo pagalbininkams nustatytų **plataus masto sankcijų**, kuriomis siekiama sumenkinti jų galimybes finansuoti ir vykdyti karą.

ES šalys susitarė **pašalinti pagrindinius Rusijos bankus** iš SWIFT sistemos.

Sankcijos taikomos **70 proc.** Rusijos bankų sistemos turto.

ES sankcijos šiuo metu taikomos daugiau kaip **2 000 asmenų ir subjektų**. Europos Sąjungoje **įšaldyto jų privataus turto vertė viršija 28 mlrd. EUR**.

Mūsų sankcijos apima **58 proc. ikiinvazinio ES eksporto į Rusiją ir 61 proc. ikikarinio importo**. **Uždraudėme iš Rusijos importuoti jūromis gabenamą žalią naftą ir perdirbtos naftos produktus**. Šio draudimo poveikis didelis, nes anksčiau į ES buvo nukreipta beveik pusė viso Rusijos naftos eksporto (2021 m. – 71 mlrd. EUR).

Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis pasiūlė **neplanuotas pajamas**, gaunamas Europos Sąjungoje valdant imobilizuotą Rusijos centrinio banko turtą, **panaudoti Ukrainos atsigavimui ir atstatymui remti**. Šį pasiūlymą jau priėmė valstybės narės.

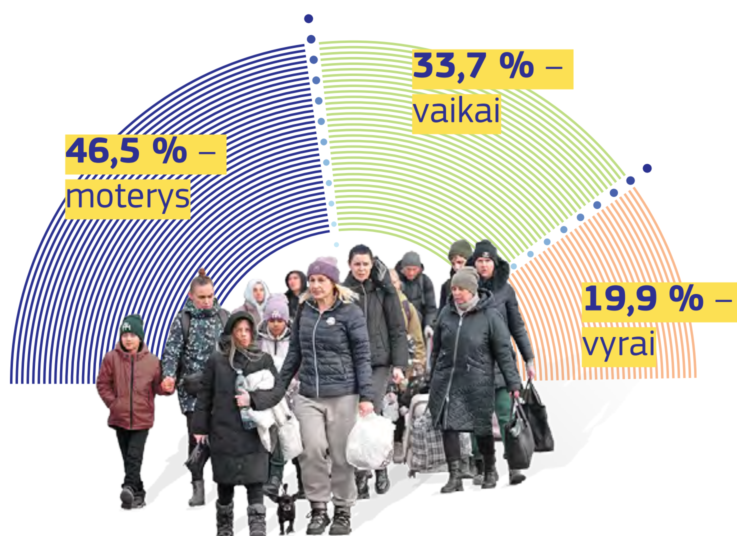

Khrystyna – viena iš daugybės nuo Rusijos agresijos pabėgusių **ukrainiečių**. Ji **buvo priimta Nyderlandų Limburgo regione**. Pradėta taikyti **Laikinosios apsaugos direktyva** dabar suteikia jai galimybę **užsidirbti pragyvenimui dirbant tame pačiame viešbutyje, kuriame ji apsistojo iš pat pradžių, kai tik atvyko** į Nyderlandus.

Siekdami suteikti prieglobstį nuo karo Ukrainoje bėgantiems žmonėms, pradėjome taikyti Laikinosios apsaugos direktyvą. **Šiuo metu pagrindinėmis teisėmis**, kaip antai galimybe įsidarbinti ir naudotis medicininės priežiūros bei vaikų švietimo paslaugomis, **Europos Sąjungoje naudojasi daugiau kaip keturi milijonai žmonių, daugiausia moterys ir vaikai iš Ukrainos**.

Laikinoji apsauga suteikta daugiau kaip **4 mln. asmenų**

Pagal **ES civilinės saugos mechanizmą** vykdydami didžiausią ligšiol operaciją, suteikėme Ukrainai daugiau kaip 144 000 tonų pagalbos, o mūsų sukurta medicininio evakavimo sistema suteikė galimybę **į 22-ų Europos šalių ligonines evakuoti daugiau kaip 3 000 pacientų ukrainiečių**.

Europos atsparumo, saugumo ir gynybos pajėgumų didinimas

Kadangi mus supanti strateginė aplinka iš esmės pasikeitė, Europa turi prisiimti naują atsakomybę. Todėl ši Komisija rengia naują **Europos gynybos pramonės strategiją**. Ši strategija, kuria bus užtikrintas reikiamas strateginis dėmesys, padės suvienyti valstybių narių ir Europos įmonių pastangas visose srityse – nuo naujų sistemų mokslinių tyrimų iki jų industrializacijos ir komercializacijos, gamybos plėtros, koordinuotų viešųjų pirkimų ir tiekimo saugumo užtikrinimo. Nes **saugumas – būtina taikos sąlyga**.

SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

Mūsų parengta **Direktyva dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo**, pagal kurią valstybės narės turi vertinti jų ypatingos svarbos sektoriams kylančią riziką, padeda didinti fizinį ypatingos svarbos infrastruktūros ir subjektų saugumą, o **Plane dėl ypatingos svarbos infrastruktūros** nustatėme bendro reagavimo į visuotinius su ypatingos svarbos infrastruktūra susijusius incidentus sistemą.

Komisija **kovojo su dezinformacijos ir klaidingos informacijos plitimu**, ypač internete. Patobulinome **Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą**, kurio laikosi didžiosios technologijų bendrovės, platformos ir pilietinė visuomenė. Priemones, padedančias užkirsti kelią melagingos informacijos sklaidai internete, papildėme **Skaitmeninių paslaugų aktu**.

Sustiprinome **kovą su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu realiame gyvenime ir internete**. Nustatėme kovos su naujų formų prekyba žmonėmis taisykles ir parengėme kovos su nusikaltėlių tinklais, visų pirma tais, kurie užsiima prekyba narkotikais, veiksmų gaires. Kovos su terorizmu ir radikalizacijos prevencijos tikslais buvo nustatytos taisyklės, kuriomis reikalaujama, kad interneto platformos **per vieną valandą pašalintų internete pateiktą teroristinį turinį**.

Sustiprinome **tarpvalstybinį policijos ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą**. Kad Europolas ir Eurojustas galėtų labiau padėti nacionalinėms institucijoms, jiems suteikti didesni įgaliojimai.

Komisijos pastangomis buvo sudarytos sąlygos saugiai ir sėkmingai **išplėsti Šengeno erdvę priimant į ją Kroatiją, Rumuniją ir Bulgariją**. Kartu Komisija atnaujino šios erdvės valdymo sistemą ir jos taisykles. **2022 m. pradėtas pirmasis metinis Šengeno ciklas**. Šį ciklą kasmet pradeda **Šengeno erdvės padėties ataskaita**, kurioje nustatomi rizikos veiksniai ir saugumo spragos.

2024 m. vasario mėn. teisėkūros institucijos pasiekė susitarimą dėl atnaujinto **Šengeno sienų kodekso**. Naujajame kodekse nustatomas mechanizmas, pagal kurį, susidarius ekstremaliosioms sveikatos situacijoms, prie išorės sienų įvedami laikini kelionių apribojimai. Šis kodeksas taip pat suteikia valstybėms narėms kovos su trečiųjų valstybių ir nevalstybinių subjektų vykdomu migracijos instrumentalizavimu priemonių.

Dar labiau sutvirtinome partnerystę su NATO. Pagal naują **Bendrą deklaraciją dėl ES ir NATO bendradarbiavimo** dedame dar daugiau bendrų pastangų kovoti su hibridinėmis ir kibernetinėmis grėsmėmis, terorizmu ir klimato kaitos poveikiu saugumui. Siekdami geriau užkirsti kelią visuotiniams esminių paslaugų teikimo sutrikimams ir spręsti bendrus ypatingos svarbos infrastruktūros saugumo uždavinius, sudarėme **ES ir NATO ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo didinimo darbo grupę**.

Pasitelkdami **Europos gynybos fondą**, **Europos gynybos pramonės stiprinimo naudojantis bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais aktą** ir **Šaudmenų gamybos rėmimo aktą**, telkiame Europos gynybos pramonę tam, kad didintume savo pačių pasigaminamų saugumo priemonių dalį. Trumpalaikes priemones, kuriomis reaguojama į plataus masto invaziją į Ukrainą, netrukus pakeis **Europos gynybos pramonės programa**.

Bendri didžiausios per kelis dešimtmečius energetikos krizės sprendimai

Pradėjusi išpuolį prieš Ukrainą, Rusija prieš mus ėmėsi energetinio šantažo, taip Europoje sukeldama energetikos krizę ir baimę, kad elektros energijos tiekimas visiškai nutrūks. Mūsų Sąjunga ir šįkart susitelkė.

Komisijos parengtas novatoriškas **planas „REPowerEU“** padėjo užsitikrinti energijos tiekimą ir sumažinti mūsų priklausomybę nuo Rusijos. Radę naujų patikimų partnerių, diversifikavome savo tiekimo šaltinius. Didžiulėmis Europos žmonių ir įmonių pastangomis **18 proc. sumažinome dujų suvartojimą**. Be to, ėmėme **dvigubai sparčiau diegti atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas**.

Pernai pirmą kartą istorijoje Europos Sąjungoje daugiau elektros pagaminome ne iš dujų, o iš vėjo. Beveik dvigubai padidinome Europoje pagaminamos saulės energijos kiekį. **O saulės ir vėjo energijos įrenginių skaičius kasmet didėjo maždaug po 35 proc.**

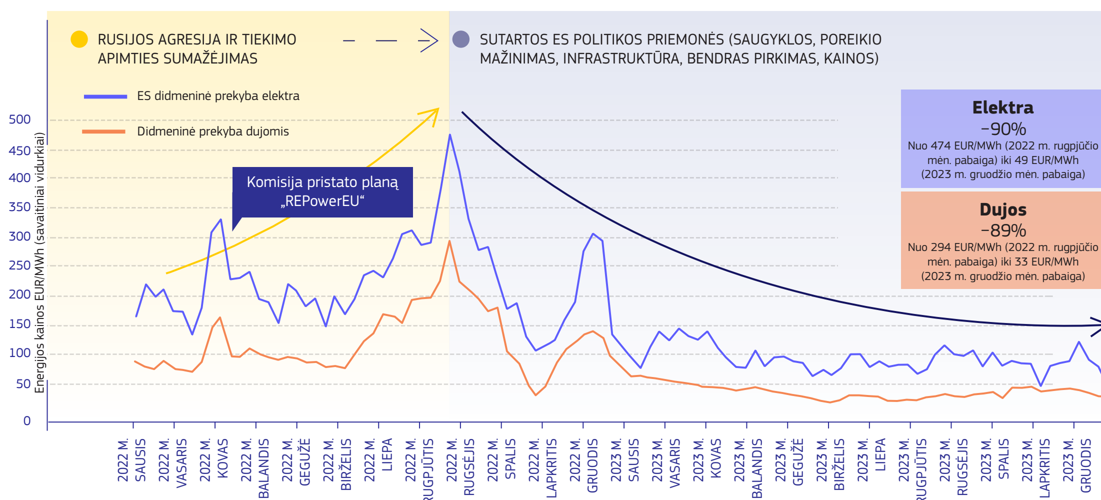
Reaguodami į Rusijos šantažo nulemtą energijos kainų šuolį, sukėlusį sunkumų mūsų žmonėms ir įmonėms, ėmėme taikyti metodą, jau pasiteisinusį per pandemiją.

Sukūrėme **ES energijos pirkimo platformą**, kurios tikslas – telkti dujų paklausą ir skelbti konkursus, stiprinančius mūsų įmonių derybinę poziciją pasaulinėse rinkose. Tai išties veikia. 2023 m. Europos pirkėjai **per šią platformą** galėjo įsigyti **42 mlrd. m³ dujų**. O per naujausią, 2024 m. vasario mėn. paskelbtą ES bendrą konkursą pasiūla tris kartus viršijo paklausą – tarptautiniai tiekėjai pasiūlė iš viso 97,4 mlrd. kubinių metrų dujų.

Dėl bendrų veiksmų, kurių ėmėmės, **kainos šiuo metu yra beveik dešimt kartų mažesnės nei per krizės piką**. O Europa visiems laikams tapo nepriklausoma nuo iškastinio kuro iš Rusijos.

SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

Dujų ir elektros energijos kainų raida

Šaltinis: © Europos Sąjunga (remiantis „S&P Global Platts“).
Pastaba. Nurodomi savaitiniai TTF kitos paros dujų kainų vidurkiai ir savaitiniai svertiniai elektros energijos kainų didžiausiose ES rinkose vidurkiai.

SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

„REPowerEU“

Mūsų investicijų planas, kurio tikslas – sutelkti beveik 300 mlrd. EUR siekiant sumažinti priklausomybę nuo rusiško iškastinio kuro ir sparčiau pereiti prie švarios energijos

ENERGIJOS **TAUPYMAS**

koordinuojant dujų poreikio mažinimo veiksmus

© Adobe Stock

18 % –
tiek nuo 2022 m. rugpjūčio mėn. iki 2023 m. gruodžio mėn. **sumažintas poreikis**

101 mlrd. m³ (*) –
tiek **sutaupyta** dujų

99 % –
tiek iki 2023 m. lapkričio mėn. **buvo pripildytos dujų saugyklos**

(viršijant nusistatytą tikslą iki 2023 m. lapkričio 1 d. pasiekti 90 proc. lygį)

ES ENERGIJOS PIRKIMO **PLATFORMA**

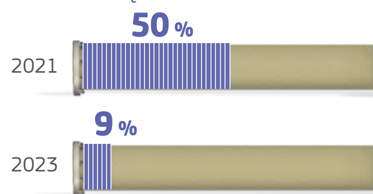
Per 2023 metais Europos energijos pirkimo platformoje surengtas keturias ES bendro dujų pirkimo procedūras **113** įvairių ES šalių **įmonių** išreiškė poreikį pirkti daugiau kaip 54 mlrd. m³ dujų.

2023 m. Europos pirkėjams **per šią platformą** pasiūlyta **42 mlrd. m³ dujų**.

TIEKIMO ŠALTINIŲ **ĮVAIRINIMAS**

ieškant naujų patikimų partnerių

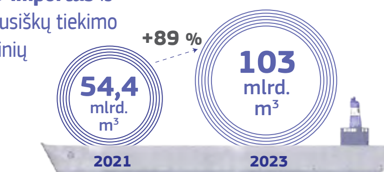
PROCENTINĖ DUJOTIEKIU TIEKIAMŲ RUSIŠKŲ DUJŲ IMPORTO DALIS, PALYGINTI SU BENDRU ES DUJŲ KIEKIU

Dabartinė pagrindinė ES tiekėja – **Norvegija (2023 m. – 30 proc. dujotiekiu tiekiamų dujų importo)**

SGD

SGD importas iš ne rusiškų tiekimo šaltinių

Dabartinė pagrindinė ES SGD tiekėja – **Jungtinės Valstijos (46 proc. SGD importo)**

INVESTAVIMAS Į **ATSINAUJINANČIUOSIUS ENERGIJOS IŠTEKLIUS**

spartinant perėjimą prie tvaresnės ir pigesnės energijos

ATSINAUJINANČIŲJŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS PLĖTRA (2023 M.)

Saulės energija
56 GW
papildomų pajėgumų

Vėjo energija
17 GW
papildomų pajėgumų

PAGAMINTA ELEKTROS ENERGIJA (2023 M.)

45 %
elektros energijos pagaminta iš **atsinaujinančiųjų energijos išteklių**

(*) mlrd. m³ – milijardas kubinių metrų.

Pagalbos teikimas ištikus nelaimei

Per visą kadenciją Komisija didino Europos pajėgumą teikti gyvybiškai svarbią paramą šalims, nukentėjusioms nuo įvairių nelaimių: potvynių, miškų gaisrų, žemės drebėjimų, ekstremaliųjų medicininių situacijų ir kt.

Parama pagal **ES civilinės saugos mechanizmą** buvo suteikta visose mūsų žemyno dalyse ir už jo ribų. Praėjus vos kelioms valandoms nuo pražūtingų **žemės drebėjimų, nusiaubusių Albaniją, Kroatiją ir Turkiją**, mūsų komandos jau buvo vietoje ir gelbėjo žmones bei šalino nuolaužas. Jos greitai teikė pagalbą vietoje ir po niokojančių **potvynių Belgijoje, Italijoje, Slovėnijoje ir Vokietijoje**.

Nuo 2019 m. nuo gaivalinių nelaimių ir ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų nukentėjusioms valstybėms narėms ir narystės siekiančioms šalims **iš ES solidarumo fondo skyrėme daugiau kaip 3 mlrd. EUR**.

Mūsų gaisrinių orlaivių pajėgos padėjo kovoti su gamtos gaisrais Graikijoje, Portugalijoje, Prancūzijoje ir Albanijoje. Taip pat ir už Atlanto. Pirmą kartą istorijoje **Europos pagalbos paprašė Kanada, jos teritorijoje įsiplieskus didžiausiems pastarojo meto miškų gaisrams**. Europa į šį prašymą atsiliepė. Su Kanados miškus niokojusiais didžiuliais gaisrais kovojo šimtai Europos ugniagesių.

Tačiau dažni ir intensyvūs ekstremalieji meteorologiniai reiškiniai, kaip ir pandemija, parodė, kad siekdami veiksmingai reaguoti į nelaimes turime nuveikti daugiau. Todėl sukūrėme **„rescEU“** – bendrą Europos išteklių, įskaitant gaisrų gesinimo lėktuvų ir sraigtasparnių parką, medicininio evakavimo lėktuvus ir medicinos reikmenų atsargas, rezervą. Išties veiksmingą Europos apsaugos nuo ekstremaliųjų situacijų priemonę.

Šiuo metu mūsų Sąjunga yra kaip niekad gerai pasirengusi ištikus nelaimei suteikti paramą europiečiams ir kitoms pasaulio šalims. Nuo 2020 m. koordinavome **232 humanitarinio oro tilto operacijas, kuriomis reaguota į 12 įvairiose pasaulio vietose kilusių krizių**, iš kurių naujausia – labai prasta humanitarinė padėtis Gazoje.

232 humanitarinio oro tilto operacijos, kuriomis reaguota į **12 įvairiose pasaulio vietose kilusių krizių**

ES „rescEU“ gamtos gaisrų gesinimo orlaivių parką papildė dar du **Švedijos** vandensemiai lėktuvai. Taigi bendras Švedijos turimų lėktuvų, parengtų dalyvauti tiek nacionalinėse, tiek tarptautinėse ekstremaliųjų situacijų operacijose, skaičius padidėjo iki keturių.

2020 m. **Kroatijoje** kilęs **žemės drebėjimas** apgriovė Zagrebo universitetinę ligoninę. Naudojantis **ES lėšomis, ligoninė šiuo metu renovuojama**, o tai leidžia užtikrinti geresnę **beveik pusės milijono** Zagrebo regiono gyventojų sveikatos priežiūrą.

SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

U. von der Leyen vadovaujama Komisija ir toliau teikė pagalbą visame pasaulyje. **Per pastaruosius ketverius metus ES civilinės saugos mechanizmas aktyvuotas daugiau kaip 400 kartų**.

COVID-19 pandemijos pradžioje pradėjus užsidaryti sienoms, **į Europą repatrijavome daugiau kaip 100 000 žmonių**, taip padėdami europiečiams ir jų šeimoms grįžti namo.

Per pandemiją Komisija koordinavo ir bendrai finansavo **190 mln. medicinos reikmenų ir asmeninių apsaugos priemonių, įskaitant plaučių ventiliacijos aparatus, pristatymą trečiosioms šalims**.

Rusijai pradėjus agresijos karą prieš Ukrainą, surengėme **didžiausią ES civilinės saugos mechanizmo istorijoje operaciją, per kurią suteikėme 144 000 tonų pagalbos**.

Reaguojant į visoje Europoje siaučiančius gamtos gaisrus, leista pagal šį mechanizmą į gaisrų vietas siųsti gaisrų gesinimo lėktuvus, sraigtasparnius ir ugniagesius. 2023 m. miškų gaisrams niokojant Graikiją, Kiprą, Italiją ir Tunisą, **kovoti su ekstremaliąja situacija išsiųsta apie 2 000 darbuotojų, įskaitant ugniagesius**.

Nuo 2019 m. visoje Europoje sukaupėme **„rescEU“** medicinos priemonių atsargų, apimančių itin svarbią įrangą, kaip antai plaučių ventiliacijos aparatus, asmenines apsaugos priemones, vaistus ir cheminę, radiologinę, branduolinę ir biologinę įrangą.

Komisija taip pat Lotynų Amerikoje, Artimuosiuose Rytuose, Azijoje ir Europoje sukaupė pasaulines pagalbos atsargas – **Europos humanitarinio reagavimo pajėgumus**. Jų tikslas – užtikrinti, kad ES galėtų greičiau nusiųsti pagalbą į krizių zonas.

ES tebėra viena iš didžiausių pasaulyje humanitarinės pagalbos teikėjų. Nuo 2019 m. gruodžio mėn. ES suteikta humanitarinė finansinė pagalba viršija **11 mlrd. EUR**. Reagavome į ekstremaliąsias humanitarines situacijas, susidariusias įvairiose pasaulio vietose: nuo Afganistano iki Sudano ir visai neseniai – Gazos.

Tvirtas nusistatytų prioritetų laikymasis

Europos žaliasis kursas – klimatą sauganti augimo strategija

Vos tik pradėję savo kadenciją, sutelkėme Europos šalis bendram tikslui – parengti naują švaria ir žiedine ekonomika grindžiamą augimo modelį – **Europos žaliąjį kursą**. Patys nusistatėme tikslą **iki 2050 m. neutralizuoti savo poveikį klimatui**, nes įvykdyti galima tik tai, ką galima išmatuoti. Nusibrėžę šią kryptį, skatinome imtis ekonomiškai pagrįstos ir socialiai teisingos, žmones ir planetą apsaugančios pertvarkos, kurios tikslas – pereiti prie švarios energijos.

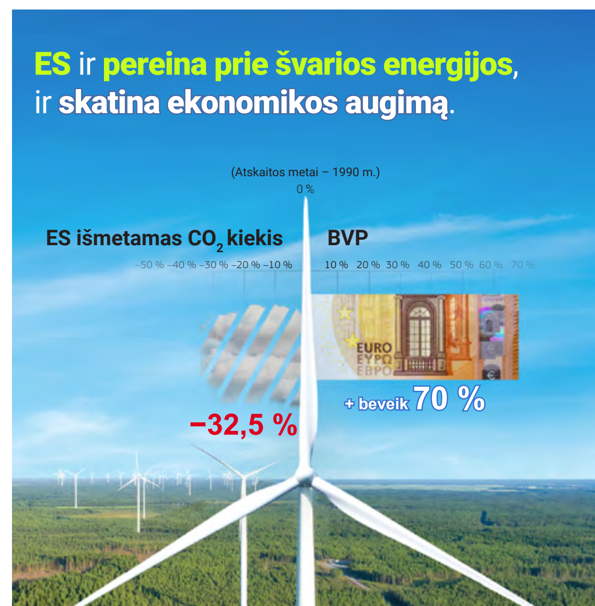
Mūsų vizija aiški – **Europa turėtų išlikti stabilias, perspektyvias ir kokybiškas darbo vietas užtikrinančių investicijų traukos centras, pasižyminti tvirta pramonine baze**.

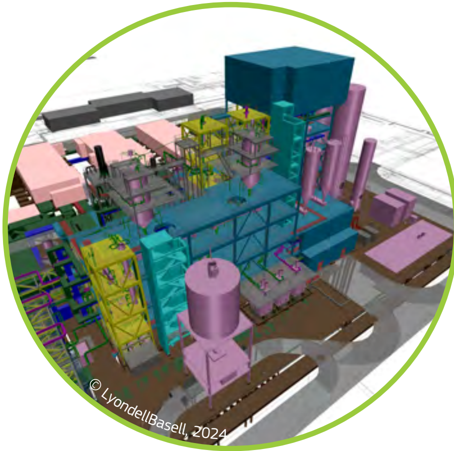
Nustatėme sistemą, kuria siekiama **iki šio dešimtmečio pabaigos išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su 1990 m., sumažinti bent 55 proc.** Padidinome ES lygmens investicijas. **Su klimatu susijusiems projektams finansuoti pagal priemonę „NextGenerationEU“ ir sanglaudos politiką skirta beveik 400 mlrd. EUR ES lėšų**. Sukūrėme tvirtą tvaraus finansavimo sistemą ir tapome didžiausiu pasaulyje žaliųjų obligacijų emitentu.

Be to, įrodėme, kad ekonomikos augimą įmanoma atsieti nuo išmetamo teršalų kiekio – **išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis nuo 1990 m. sumažėjo 32,5 proc., o mūsų ekonomika išaugo beveik 70 proc.**

Taip pat skatinome kurti novatoriškas technologijas, reikalingas išmetamam teršalų kiekiui mažinti. Įgyvendindami **Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktą** smarkiai paspartinsime švarių technologijų gamybos leidimų išdavimo procesus ir padėsime Europos įmonėms įgyvendinti pertvarką kartu išlaikant savo konkurencinį pranašumą.

© LyondellBasell, 2024

Remiama **ES inovacijų fondo**, įmonė „Lyondell Basell“ šalia Kelno (Vokietija) stato komerciškai perspektyvią **plastiko atliekų perdirbimo gamyklą, kuri naudos tik elektros energiją**. Taigi šis projektas ne tik padės mažinti plastiko šiukšlių ir išteklių trūkumo problemą, bet ir bus **neutralaus anglies dioksido poveikio**.

Tačiau neatsilikti turi ir kitos pasaulio šalys. Siekdami spręsti anglies dioksido nutekėjimo problemą, sukūrėme **pasienio anglies dioksido korekcinį mechanizmą**. Jis padeda užtikrinti, kad teršalų kiekis būtų mažinamas visur, kur jis išmetamas, ir kad nebūtų sutrukdyta siekti ES klimato srities tikslų.

Jau pačioje pradžioje europiečiams pažadėjome siekti, kad pertvarka būtų socialiai teisinga. Savo pažadą ištesėjome. Tiems, kurie yra labiau pažeidžiami ir kuriems prisitaikyti sudėtingiausia, remti sukūrėme **Teisingos pertvarkos fondą ir Socialinį klimato fondą**.

Mūsų žaliojo kurso tikslai įgyvendinami – Europa sėkmingai siekia nusistatytų klimato srities tikslų. Be to, būtiną mūsų pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą paverčiame augimo galimybe.

Rytinė Didžioji Lenkija – **Lenkijos** lignito kasybos regionas – vykdo plataus užmojo veiksmus, kurių tikslas – neutralizuoti poveikį klimatui. **ES teisingos pertvarkos fondo ir Inovacijų fondo** parama padėjo šiam regionui pastatyti **pirmuosius Lenkijoje elektrolizerius vandeniliui gaminti**. Aktyviai perkvalifikuojant darbuotojus užtikrinama, kad **siekiant neutralizuoti poveikį klimatui nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje**.

© Adobe Stock

SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

2021 m. ES priėmė pirmąjį **Europos klimato teisės aktą**, kuriame buvo įtvirtinti Europos tikslai **iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui**, o **iki 2030 m. išmetamą teršalų kiekį**, palyginti su 1990 m., **sumažinti 55 proc.** 2024 m. vasario mėn. Komisija rekomendavo nustatyti papildomą tarpinį tikslą – iki 2040 m. išmetamą teršalų kiekį sumažinti 90 proc.

Per šią kadenciją Komisija sukūrė **Teisingos pertvarkos fondą**. Šis fondas, kuriam skirta **19,7 mlrd. EUR**, teikia pažeidžiamiems regionams paramą, padedančią įvairinti ekonominę veiklą ir spręsti problemas, susijusias su socialiniu ir ekonominiu perėjimo prie švarios energijos poveikiu.

Komisija 22-ų valstybių narių ūkininkams suteikė 330 mln. EUR paramą, kurios tikslas – padėti įveikti sunkumus, kylančius dėl klimato reiškinių poveikio ir gamybos sąnaudų didėjimo. Be to, leidome valstybėms narėms papildyti ES paramą nacionalinių lėšų suma, galinčia siekti iki 200 proc., ir mokėti **didesnes išankstines bendros žemės ūkio politikos** lėšų išmokas, padedančias pagerinti ūkininkų pinigų srautus.

Nuo 2019 m. patvirtinome septynis esminius **bendriems Europos interesams svarbius projektus** (BEISP), kuriuose dalyvauja 22 valstybės narės. Šie plataus užmojo projektai yra susiję su, pavyzdžiui, baterijomis, mikroelektronika, vandeniliu ir debesijos kompiuterija. **Jiems skirta 32,9 mlrd. EUR valstybės pagalba padės pritraukti ne mažiau kaip 50,3 mlrd. EUR papildomų privačiųjų investicijų.**

Siekdami **geriau naudoti ribotus išteklius ir mažinti atliekų kiekį**, priėmėme gaminių tvarumo didinimo priemones, padedančias mažinti kasmet ES susidarantį 2,2 mlrd. tonų atliekų kiekį.

Tai, kad skiriame daug dėmesio siekiui sumaniau naudoti medžiagas, rodo **naujasis europinis bauhauzas**. Padedant daugiau kaip 600-ams oficialių organizacijų partnerių – nuo ES masto tinklų iki vietos iniciatyvų vykdytojų – **bauhauzas dabar pasiekia milijonus piliečių**.

Per šią kadenciją Komisija atnaujino **ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ATLPS), kad ji apimtų daugiau veiklos rūšių**, taip motyvuodama daugiau ekonomikos sektorių įgyvendinti reformas, padedančias pereiti prie švarios energijos. Iš to gaunamos didesnės pajamos bus **reinvestuojamos į inovacijas, klimato politikos veiksmus ir socialinę paramą**, pavyzdžiui, per **Inovacijų fondą, Modernizavimo fondą ir Socialinį klimato fondą**.

Komisija nori užtikrinti, kad mūsų **pramonė būtų pasirengusi žaliajai erai**. Remiame **baterijų gamybą** ir **švariojo vandenilio** technologijų plėtrą Europos Sąjungoje. Be to, nustatėme reikalavimus užtikrinti, kad transeuropiniame transporto tinkle **kas 60 km būtų įrengtos elektromobilių įkrovimo stotelės**. Mūsų sukurtas **Pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas** padeda spręsti anglies dioksido nutekėjimo problemą ir užtikrinti, kad teršalų kiekis būtų ne perkeliamas į kitas šalis, o mažinamas visur, kur jis išmetamas.

Pagal Komisijos parengtą **Nulinės taršos veiksmų planą** buvo pateikti pasiūlymai dėl atnaujintų **vandens bei oro kokybės ir pramoninių išmetamųjų teršalų bei cheminių medžiagų standartų**.

Aktyviai prisidėjome prie to, kad per 15-ąją Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferenciją (COP15) būtų susitarta dėl **Kunmingo ir Monrealio pasaulinės biologinės įvairovės strategijos** ir kad būtų sudaryta **JT atvirosios jūros sutartis**.

Su pagrindiniais pramonės sektoriais pradėjome **dialogus dėl perėjimo prie švarios energijos**. Užmezgėme dialogus su **vandenilio sektoriumi, energijai imliais pramonės sektoriais ir švarių technologijų sektoriumi**. 2024 m. įvyks dialogai ypatingos svarbos žaliavų, judumo, infrastruktūros ir miškininkystės klausimais.

Europos skaitmeninės lyderystės užtikrinimas

Pastaraisiais metais Europa skaitmeninėje erdvėje piliečių ir įmonių labui nuveikė kaip niekad daug.

© Adobe Stock

Kadencijos pradžioje nustatėme aiškią viziją – **užtikrinti, kad mūsų visuomenė gautų naudos iš technologijų ir kad inovacijos didintų mūsų konkurencingumą, kartu kuo labiau sumažinant piliečiams kylančią riziką**.

Savo užduotį įvykdėme. Visoje Europoje **investavome milijardus eurų į šviesolaidinių ir 5G tinklų plėtrą**. Užtikrinome kaimo regionų junglumą ir šimtams tūkstančių darbuotojų suteikėme skaitmeninei ateičiai reikalingų įgūdžių. Įgyvendinome **į žmogų orientuotą skaitmeninės erdvės viziją ir sustiprinome savo technologinę lyderystę**.

2019 m. nė vienas iš aštuonių galingiausių superkompiuterių nepriklausė Europai. Šiandien **ES turi keturis iš galingiausių pasaulyje kompiuterių** – jie įrengti Suomijoje, Italijoje, Ispanijoje ir Vokietijoje.

Vienas iš mūsų **pasaulinio lygio superkompiuterių** yra **LUMI**. Suomių kalboje šis žodis reiškia sniegą. Kadangi šis superkompiuteris įrengtas **Šiaurės Suomijoje**, jam vėsinti reikia mažiau energijos. LUMI naudoja **vien hidroenergiją**, o jo atliekinė šiluma **naudojama šimtams namų ūkių aplinkinėje vietovėje šildyti**.

©CSC

Be to, Europa rodo pasauliui pavyzdį, kaip internete ginti piliečių teises. **Skaitmeninių paslaugų akte** išdėstėme pagrindinius principus, taikomus visoms Europoje veikiančioms skaitmeninio sektoriaus įmonėms, ir aiškias naudotojų teises. Nustatėme tam tikras didelių interneto platformų pareigas, susijusias su jų propaguojamu ir skleidžiamu turiniu, pavyzdžiui, pareigą padėti kovoti su neapykantos kalba bei dezinformacija ir pareigą apsaugoti nepilnamečius. O štai **Skaitmeninių rinkų aktu** užtikrinome, kad didžiosios skaitmeninio sektoriaus bendrovės veiktų sąžiningai ir užtikrintų skaidrumą bei teisinį tikrumą ES įmonėms.

Tas pats pasakytina apie dirbtinį intelektą (DI). ES parengus inovacijoms palankų **DI aktą**, tapome pirmuoju ir kol kas vieninteliu žemynu, turinčiu specialias DI reglamentuojančias taisykles, sutelktas į didelės rizikos naudojimo atvejus. **DI aktas** – ne tik taisyklių sąvadas. **Jis taip pat suteikia postūmį mūsų įmonėms pirmauti kuriant patikimą DI**.

Žinome, kad DI gali nepaprastai padidinti mūsų įmonių našumą. Todėl padedame joms integruoti šią technologiją į savo veiklos procesus. Pavyzdžiui, **suteikiame startuoliams ir MVĮ galimybę naudotis mūsų pasaulinio lygio superkompiuteriais**, kad jie galėtų kurti, mokyti ir bandyti didžiuosius DI modelius.

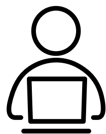

Su vyru ir trimis vaikais Vige gyvenanti **ispanė Nines** gydosi metastazinį krūties vėžį. Ji buvo atrinkta dalyvauti **projekte DIPCAN** – pagal **priemonę „NextGenerationEU“** finansuojamame vėžio tyrime, apimsiančiame 2 000 pacientų. Jo tikslas – naudojant **pacientų sveikatos duomenis** ir **dirbtinio intelekto** technologiją parinkti kiekvienam asmeniui tinkamiausią ir veiksmingiausią gydymo būdą. Nines gauna individualizuoto gydymo paslaugas ir jos gydytojai tiki, kad veiksmingesnis gydymas, kurį padeda skirti DIPCAN diagnozė, gali pailginti tikėtiną jos gyvenimo trukmę. **Nines siunčiama žinia: „Kuo daugiau mokslinių tyrimų, tuo daugiau išgelbėtų gyvybių“.**

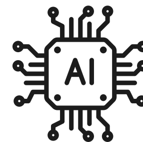
Kartu sukūrėme saugų būdą **išnaudoti ekonominį duomenų potencialą**. **Duomenų aktu** skatinsime duomenis generuojančius subjektus jais dalytis ir didinsime savo debesijos rinkų konkurencingumą – iki 2028 m. tai padidins mūsų BVP dešimtimis milijardų eurų.

Europos skaitmeninis dešimtmetis sėkmingai duoda rezultatų.

SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

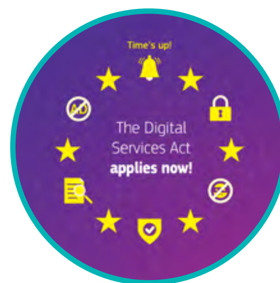
Per šią kadenciją Europa į skaitmeninį sektorių investavo kaip niekad daug. Šiuo metu **prieigą prie 5G tinklo turi 8 iš 10 europiečių**. Maždaug 56 proc. visų ES namų ūkių yra prisijungę prie šviesolaidinių tinklų.

Nuo pat pirmos savo darbo dienos U. von der Leyen vadovaujama Komisija siekia išnaudoti besiformuojančių technologijų potencialą ir kartu apsaugoti piliečius. Parengusi **DI aktą**, ES tampa **pirmuoju pasaulyje jurisdikciniu subjektu, siekiančiu užtikrinti, kad DI išliktų saugus ir orientuotas į žmogų**. Ši Komisija užsibrėžė plataus užmojo tikslą į DI mokslinius tyrimus ir inovacijas kasmet investuoti daugiau kaip 1 mlrd. EUR. **2022 m. DI moksliniams tyrimams ir plėtrai sutelkėme 3 mlrd. EUR**.

2023 m. rugsėjo mėn. įsigaliojusiu **Duomenų valdymo aktu** nustatomi reikalavimai, kuriais siekiama didinti pasitikėjimą duomenų tarpininkavimo paslaugų teikėjais, ir tobulinami dalijimosi duomenimis mechanizmai.

Skaitmeninių paslaugų aktu nustatomas **naujas interneto platformų atskaitomybės standartas**. Pagal šį aktą labai didelėms interneto platformoms arba paieškos sistemoms, kuriomis per mėnesį naudojasi daugiau kaip 45 mln. naudotojų, taikomos griežtesnės taisyklės. Iki šiol **labai didelių interneto platformų arba paieškos sistemų statusas suteiktas 22-iems paslaugų teikėjams**.

ES priimtas **Skaitmeninių rinkų aktas** – pavyzdys pasauliui, kaip **reguliuoti skaitmeninės prieigos valdytojų – vienų iš didžiausių pasaulinių skaitmeninio sektoriaus įmonių – ekonominę galią**. 2023 m. rugsėjo mėn. Komisija **pagal šį aktą suteikė prieigos valdytojų statusą šešiems subjektams** – „Alphabet“, „Amazon“, „Apple“, „ByteDance“, „Meta“ ir „Microsoft“. Kartu jie teikia iš viso 22 pagrindines platformos paslaugas.

Siekdama suteikti europiečiams galimybę naudotis saugia ir patikima skaitmenine tapatybe, Komisija pasiūlė naują **skaitmeninės tapatybės dėklę**. Nuo 2026 m. pabaigos ši dėklė leis ES piliečiams turėti **saugią skaitmeninę tapatybę, kuria naudojantis bus užtikrinama asmens duomenų apsauga**.

Siekdama didinti mūsų atsparumą kibernetinėms grėsmėms, Komisija parengė **TIS 2 direktyvą**, pagal kurią kibernetinio saugumo taisyklės taikomos ir keletui naujų, kaip antai telekomunikacijų, pašto, viešojo administravimo ir sveikatos priežiūros paslaugų, sektorių.

Komisija taip pat parengė **Kibernetinio atsparumo aktą**, kuriuo nustatomi kibernetinio saugumo reikalavimai, taikytini visiems Europos rinkai teikiamiems aparatinės ir programinės įrangos produktams – nuo kūdikių stebėjimo prietaisų ir kompiuterinių žaidimų iki tinklo užkardų ir maršruto parinktuvų.

ES kibernetinio solidarumo akte siūloma priemonių, kuriomis siekiama gerinti ypatingos svarbos subjektų kibernetinę parengtį ir didinti krizių valdymo ir reagavimo į jas pajėgumus.

Siekdama padėti europiečiams pasirengti skaitmeninei pertvarkai, Komisija ėmėsi iniciatyvų, kuriomis siekiama skatinti didinti IRT srities absolventų skaičių ir remti piliečių pastangas įgyti naujų skaitmeninių įgūdžių. Pora iš jų – **Kibernetinio saugumo įgūdžių akademija** ir **Skaitmeninių įgūdžių ir darbo vietų platforma**.

Įgyvendindama **Skaitmeninio dešimtmečio politikos programą**, Komisija toliau stebi Europos rezultatus keturiose srityse: piliečių skaitmeninių įgūdžių, įmonių naudojimosi naujomis, kaip antai DI, duomenų ir debesijos, technologijomis, ES ryšio, kompiuterių ir duomenų infrastruktūros plėtros ir užtikrinimo, kad viešosiomis ir administravimo paslaugomis būtų galima naudotis internetu. Šioje programoje nustatyti **konkretūs iki 2030 m. pasiektini tikslai, visų pirma tikslas užtikrinti, kad 80 proc. 16–74 m. asmenų turėtų pagrindinius skaitmeninius įgūdžius**.

Praktiškas būdas didinti Europos pramonės konkurencingumą

Europos pramonė – kertinis mūsų pastangų užtikrinti žmonių gerovę akmuo. Ji taip pat labai svarbi mūsų siekiui kurti švarią ekonomiką. Siekdami padėti savo pramonei per pertvarką išlikti konkurencingai pasaulyje, **sugalvojome būdą, kaip greitai paremti itin svarbius – lustų, švarių technologijų, baterijų, vėjo technologijų ir kt. – sektorius**. Tai apima investicijas, įgūdžių ugdymą, pažangias reglamentavimo priemones ir bendradarbiavimą su partneriais.

Šį būdą išbandėme priimdami **Europos lustų aktą**, kuriuo siekiama didinti lustų gamybos mastą ir remti veiklos plėtrą ir inovacijas visoje vertės grandinėje. Tai suveikė. **Įgyvendinant šį aktą**, visoje vertės grandinėje **jau pritraukta daugiau kaip 100 mlrd. EUR suplanuotų investicijų**. Be to, kuriamos geros darbo vietos visoje Europoje – Magdeburge, Katanijoje, Dubline, Dresdene, Vroclave, Grenoblyje.

Rytų Vokietijoje esantis **Saksonijos** regionas, sėkmingai užbaigęs pertvarką, tapo vienu iš stipriausių technologijų centrų Europoje. Ypač daug dėmesio jis skiria elektronikai. Labai svarbų vaidmenį atliko ir pritraukti papildomų investicijų padėjo **ES finansavimas**. Žymiausias projektas – įmonės „Infineon“ **5 mlrd. EUR** investicijos į naują lustų gamyklą, kurioje turėtų būti sukurta apie 1 000 naujų aukštos kvalifikacijos darbo vietų. „Infineon“ tikisi gauti **1 mlrd. EUR viešąjį finansavimą**.

Tokiu pačiu būdu siekiame užtikrinti, kad mūsų švarių technologijų pramonės ateitis būtų kuriama Europoje. **Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas** padės ES suformuoti stiprius vidaus gamybos pajėgumus. Iki 2030 m. turėtų būti užtikrinta, kad Europos gamybos pajėgumai patenkintų bent 40 proc. poveikio klimatui neutralizavimo technologijų paklausos. Mūsų strateginiai projektai ir slėniai, leidimų išdavimo procedūrų reformos ir tikslinės viešųjų pirkimų ir aukcionų taisyklės gali padėti ES **tapti pasauline perėjimo prie švarios energijos lydere ir savo teritorijoje kurti kokybiškas žaliąsias darbo vietas**.

Be to, parengėme **Ypatingos svarbos žaliavų aktą**, kuriuo siekiama užtikrinti, kad mūsų įmonės galėtų gauti pagrindinių žaliavų, būtinų Europos konkurencingumui ir ekonominiam saugumui užtikrinti. Šiuo metu Europa didžiąją dalį retųjų žemių elementų ir kitų ypatingos svarbos žaliavų gauna iš Kinijos. Geopolitinė įtampa ar tokie įvykiai kaip pandemija gali bet kuriuo metu Europoje sukelti didelių galutinės grandies gamybos problemų. Todėl suformulavome naują Kinijai taikytiną principą, pagal kurį, užuot nutraukus su ja santykius, reikia mažinti su jais susijusią riziką. Šiam principui jau pritarė ES valstybės narės ir G7 partneriai. Ypatingos svarbos žaliavų tiekimui užsitikrinti, joms perdirbti ir Europos įmonių tiekimo grandinėms įvairinti ne tik rengiame naujus projektus Europoje, bet ir mezgame naudingas strategines partnerystes su tokiomis šalimis kaip Australija, Čilė ir Kanada.

Siekdami prisitaikyti prie geopolitinių realijų, parengėme **pirmąją ekonominio saugumo strategiją**, kurioje numatyti konkretūs mūsų atsparumo didinimo ir mūsų ekonomikai kylančios rizikos mažinimo veiksmai. Ją taip pat grindžiame pragmatiškais siekiais – didinti pačios Europos pajėgumus svarbiausiuose sektoriuose, išvengti priklausomybės ir megzti bendrų interesų siekti padedančias partnerystes. **Tai padeda stiprinti ir geriau apsaugoti Europą.**

SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

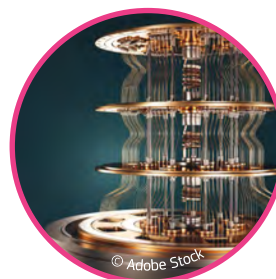
Komisija **skatino** ekonomikai reikalingas **investicijas, inovacijas ir kūrybiškumą**. Pasitelkdami programą „InvestEU“, siekiame pritraukti daugiau kaip **372 mlrd. EUR privačiųjų ir viešųjų investicijų į mūsų žaliosios, skaitmeninės ir socialinės politikos prioritetų įgyvendinimą**. Iki šiol **pagal šią programą patvirtinti ir paremti 175 projektai**.

2024 m. vasario mėn. teisėkūros institucijos susitarė dėl **ekonomikos valdymo taisyklių reformos, kuri yra nuodugniausia** po finansų krizės. Naujosios taisyklės padės **vėl suvaldyti viešuosius finansus** ir **suteiks pakankamai erdvės investicijoms**.

Vadovaudamasi Žaliojo kurso pramonės planu, Komisija priėmė **Laikinąją valstybės pagalbos krizės ir pereinamojo laikotarpio sąlygomis sistemą**, kuria patvirtinta beveik **13 mlrd. EUR** siekianti valstybės pagalbos priemonių, skirtų **švarių technologijų gamybos finansavimui spartinti**, suma.

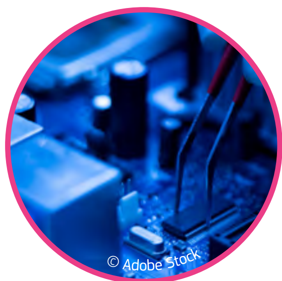
2023 m. birželio mėn. Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis pateikė **pirmąją Europos ekonominio saugumo strategiją**. Joje dėmesys sutelkiamas į **keturių kategorijų riziką**: riziką tiekimo grandinių atsparumui, riziką ypatingos svarbos infrastruktūros saugumui, riziką technologijų saugumui bei technologijų nutekėjimo riziką ir ekonominės priklausomybės suginklinimo bei ekonominės prievartos riziką. 2023 m. spalio mėn. Komisija nustatė **keturias ekonominiam saugumui itin svarbias sritis: pažangiųjų puslaidininkių technologijų, DI technologijų, kvantinių technologijų ir biotechnologijų**.

Per šią kadenciją Komisija parengė **ES taksonomiją**, kurioje pateikta bendra aplinkos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos apibrėžtis. Nuo 2021 m. ES taksonomija aprėpia apie du trečdalius Europoje išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio. **Taksonomijoje nustatytus kriterijus atitinka** vidutiniškai **maždaug 20 proc. kapitalo išlaidų, patiriamų didelių biržinių ES bendrovių**.

Komisija taip pat nustatė teisinę **žaliųjų obligacijų standarto** sistemą. Naudojant šios rūšies obligacijas surenkamos lėšos **visiškai atitiks aukštus ES taksonomijoje nustatytus aplinkos apsaugos standartus**.

Komisija pirmoji pasaulyje nustatė anksčiau nereguliuotam kriptoturtui taikytinas taisykles. Priėmus **Kriptoturto rinkų reglamentą**, kriptoturtas ir jo paslaugų teikėjai tapo reguliuojami ir prižiūrimi.

Per šią kadenciją Komisija pristatė **Skaitmeninės veiklos atsparumo aktą**, kuriuo siekiama didinti Europos finansų sektoriaus kibernetinį saugumą.

Komisija pasiūlė naujas **momentinio mokėjimo eurais** taisykles. Taip pat nustatėme būsimo **skaitmeninio euro** principus – jie buvo priimti 2024 m. vasario mėn.

ES yra vienas iš **pirmųjų pasaulyje jurisdikcinių subjektų**, įgyvendinusių beprecedentį EBPO parengtą susitarimą dėl mokesčių. Komisija pasiūlė direktyvą, kuria nustatomas **ES valstybėse narėse veikiančioms tarptautinėms įmonėms taikytinas minimalaus 15 proc. dydžio efektyvusis mokesčio tarifas**. Ši direktyva įsigaliojo 2024 m. sausio mėn.

Komisija pasiūlė svarbių iniciatyvų, kuriomis siekiama mažinti mokestinių prievolių vykdymo išlaidas, kaip antai iniciatyvą **„Verslas Europoje: pajamų apmokestinimo sistema“ (BEFIT)**. Šioje sistemoje bus nustatytos **bendros taisyklės, pagal kurias turėtų būti nustatoma įmonių grupių apmokestinimo bazė**. Tai sumažins daugiau nei vienoje valstybėje narėje veikiančių įmonių patiriamas prievolių vykdymo išlaidas.

U. von der Leyen vadovaujama Komisija pasiūlė **plačiausio užmojo ir nuodugniausią ES muitų sąjungos reformą nuo šios sąjungos sukūrimo 1968 m.** Šia reforma bus **supaprastinti verslininkams taikomi duomenų teikimo muitinei reikalavimai**.

Rūpestinga socialinė rinkos ekonomika

Mūsų socialinės rinkos ekonomikos konkurencingumas priklauso nuo mūsų žmogiškojo kapitalo – mūsų darbuotojų įgūdžių ir gerovės. Šiems dalykams nuo pat savo kadencijos pradžios skyrėme labai daug dėmesio.

Parengėme **Įgūdžių paktą**, kurio tikslas – suteikti darbuotojams galimybę mokytis to, ko reikia verslui. Šį paktą parėmėme **65 mlrd. EUR vertės investicijomis į įgūdžius iš ES biudžeto ir priemonės „NextGenerationEU“ lėšų**. Tai nepaprastai svarbu mūsų žmonėms ir įmonėms, nes du trečdaliai Europos MVĮ teigia negalinčios rasti reikiamų specialistų.

Nikola daugiau kaip 12 metų dirba **Bulgarijos** anglių kasybos komplekse „Maritsa Iztok“ – viename iš didžiausių tokio pobūdžio kompleksų Pietryčių Europoje. Jis nusprendė įgyti **naujų ateičiai būtinų įgūdžių**. **Europos įgūdžių metais** jis prisijungė prie **projekto RES-SKILL**, kurio tikslas – padėti perkvalifikuoti anglių pramonės darbuotojus į **atsinaujinančiųjų išteklių energijos sektoriaus** darbuotojus. Įgijęs naują kvalifikaciją, Nikola bus pasirengęs dalyvauti šiuolaikinėje švarioje ekonomikoje.

© Vihren Georgiev, 2023

© Adobe Stock

Mūsų konkurencingumas priklauso ir nuo darbo sąlygų, užtikrinančių darbuotojų gerovę ir leidžiančių jiems susitelkti į darbą. U. von der Leyen vadovaujama Komisija pažadėjo imtis dėl to veiksmų ir savo pažadą ištesėjo – dabar turime ES sistemą, padedančią **užtikrinti tinkamesnį minimalųjį darbo užmokestį**. Darbuotojai turėtų gauti darbo užmokestį, sudarantį sąlygas gyventi oriai, kad ir kur jie dirbtų.

Randantis naujiems darbo būdams, kyla ir sunkumų, susijusių su, pavyzdžiui, galimybe naudotis darbuotojų teisėmis ir socialine apsauga. Todėl, kaip kad įsipareigojome šios Komisijos kadencijos pradžioje, pasiūlėme darbo skaitmeninėse platformose sąlygų gerinimo taisykles. 2021 m. ES veikė per 500 skaitmeninių platformų. Dauguma iš jose dirbančių daugiau kaip 28 mln. žmonių yra savarankiškai dirbantys asmenys, tačiau kiti faktiškai yra darbuotojai.

Taip pat nustatėme **darbo užmokesčio skaidrumo** taisykles, kuriomis siekiama įgyvendinti pagrindinį principą, kad **už vienodą darbą turi būti mokama vienodai, nesvarbu, ar tu moteris, ar vyras**. Sukūrėme ir **vaiko garantijų sistemą**, padedančią užtikrinti, kad nepritekliuje gyvenančios šeimos išgalėtų susimokėti už vaiko priežiūros paslaugas ir kad motinos bei tėvai galėtų derinti darbą su šeima. Europai reikalingas kiekvienas specialistas.

Mums taip pat pavyko iki finišo tiesiosios pastūmėti seną iniciatyvą **siekti, kad Europos įmonių valdybose būtų daugiau moterų**. Dabar, priėmus Direktyvą dėl moterų valdybose, kuri buvo užstrigusi visą dešimtmetį, mūsų Sąjunga turi **tikslą užtikrinti, kad biržinėse bendrovėse 40 proc. nevykdomųjų direktorių būtų moterys**. Tai gera žinia moterims, nes pramušamos jų karjerą ribojusios stiklo lubos. Kartu tai gera žinia ir mūsų ekonomikai, nes įvairovę puoselėjančios įmonės veikia sėkmingiau.

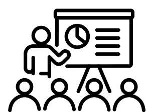

© Adobe Stock

Per šią kadenciją Komisija taip pat pasiūlė naujų kovos su rasizmu ir antisemitizmu iniciatyvų ir naujų iniciatyvų, skirtų LGBTIQ asmenims, neįgaliesiems ir romams. Dėjome pastangas kurti geresnę Sąjungą, kurioje galėtų klestėti bet kokios odos spalvos, tikėjimo, amžiaus, lyties ir seksualinės orientacijos europiečiai.

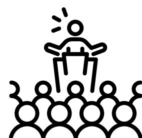

Tikslas užtikrinti, kad biržinėse bendrovėse **40 proc. nevykdomųjų direktorių būtų moterys**

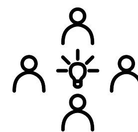
SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

Komisija parengė **Europos socialinių teisių ramsčio** įgyvendinimo veiksmų planą. Jame nustatyti aiškūs iki 2030 m. ES įgyvendintini tikslai – pasiekti **78 proc. užimtumo lygį, užtikrinti, kad mokymuose kasmet dalyvautų 60 proc. suaugusiųjų**, ir **sumažinti asmenų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičių ne mažiau kaip 15 mln.**

2024 m. sausio mėn. pabaigoje Komisijos Pirmininkė U. von der Leyen drauge su kitais surengė **Val Diušeso aukščiausiojo lygio susitikimą su socialiniais partneriais**. Jo tikslas buvo suburti ES institucijas ir socialinius partnerius siekiant stiprinti socialinį dialogą.

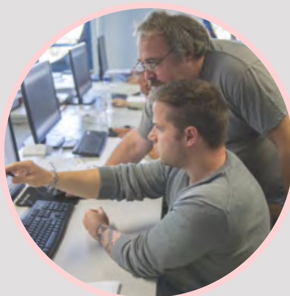
Siekiant ir ateityje išlaikyti klestėjimą ir gerovę Europos Sąjungoje, būtina spręsti dėl demografinių pokyčių kylančias problemas. Komisija pateikė **demografijos priemonių rinkinį.** Jis grindžiamas keturiais pagrindiniais siekiais: i) padėti tėvams siekius kurti šeimą geriau suderinti su apmokamu darbu, ii) remti ir įgalinti jaunąsias kartas, iii) įgalinti vyresniąsias kartas ir išlaikyti jų gerovę ir iv) prireikus spręsti darbo jėgos trūkumo problemas vykdant valdomos teisėtos migracijos politiką.

Iki 2030 m. pasiektini ES socialiniai tikslai

Bent
78 proc. – tiek 20–64 m. gyventojų turėtų turėti **darbą** 2030 m.

2021 → 2030

Bent
60 proc. – tiek suaugusiųjų turėtų kasmet **dalyvauti mokymuose** 2030 m.

2021 → 2030

Bent
15 mln. – tiek reikėtų sumažinti žmonių, kuriems **gresia skurdas ar socialinė atskirtis**, skaičių iki 2030 m.

Žmonėms tarnaujanti ekonomika

EKONOMINĖ PADĖTIS

Pastaraisiais metais nesibaigiant virtinei ekonominių sukrėtimų, **ES ekonomika išlieka stebėtinai atspari**.

Tvirtas ekonomikos atsigavimas

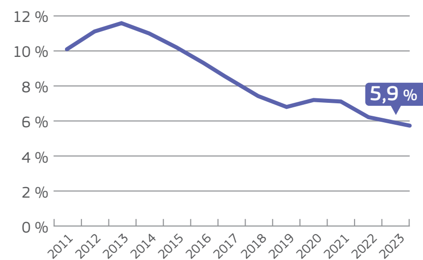
2021–2023 m. (*) ES ekonomika, palyginti su 2020 m. lygiu, atsigavo **10 proc.**

Plėtra

Plėtrą skatino **tvirta darbo rinka** – nedarbo lygis buvo rekordiškai žemas, o užimtumas didėjo.

Nedarbas

Bendras nedarbo lygis Europos Sąjungoje (pagal sezoną pakoreguotais duomenimis)

Šaltinis: Eurostatas.

„NEXTGENERATIONEU“

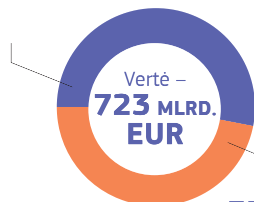
Priemonė „NextGenerationEU“ – ne tik atsakas į COVID-19 pandemijos sukeltus sunkumus, bet ir **istorinė galimybė sukurti kiekvienam ES piliečiui ir įmonei tarnaujančią ekonomiką**.

Investicijos

Bendra europinių investicijų į sveikesnę, žalesnę ir labiau skaitmeninę Europą suma **viršija 800 mlrd. EUR**.

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė

385 MLRD. EUR paskolų

338 MLRD. EUR dotacijų, skirtų investicijoms į reformas ir projektus

Išmokėtos lėšos

Jau išmokėta iš viso beveik **225 mlrd. EUR**, įskaitant **67 mlrd. EUR** išankstinį finansavimą.

BVP

Vien priemonės „NextGenerationEU“ lėšomis finansuojamos investicijos galėtų 2026 m. padidinti ES BVP maždaug **1,4 proc.** (**).

(*) Skaičiavimai apima ir preliminarius 2023 m. duomenis.
(**) Skaičiavimai neapima didelio teigiamo ekonomikos gaivinimo planuose numatytų reformų poveikio ekonomikos augimui.

INVESTAVIMAS Į **ĮGŪDŽIUS**

Europos įgūdžių metai

Įgyvendindama Europos įgūdžių darbotvarkę, ES daug investuoja į žmonių **mokymąsi visą gyvenimą**, padedantį jiems pritaikyti savo įgūdžius prie nuolat kintančios darbo rinkos.

Europos įgūdžių metais įvyko daugiau kaip **2 000** įgūdžius į dėmesio centrą iškėlusių **renginių** ir susitikimų.

Lėšos

ES investicijos į įgūdžių ugdymo programas (daugiausia pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę ir iš „Europos socialinio fondo +“) siekia maždaug **65 mlrd. EUR**.

Įgūdžių paktas

Pagal Įgūdžių paktą teikiamomis kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo paslaugomis 2022 m. pasinaudojo **2 mln.** žmonių.

Įgyvendinant šį paktą, 2022 m. atnaujinta arba parengta **15 500** mokymo programų.

BENDROJI RINKA

Tris dešimtmečius kuriame galingą stipriu socialiniu aspektu pasižyminčią bendrąją rinką, kuri yra **didžiausia pasaulyje rinka**.

BVP

Ši rinka sudaro

15 proc. viso pasaulio BVP.

Apskaičiuota, kad ji per trisdešimtmetį nuo jos sukūrimo padidino ES BVP **9 proc.**.

Dydis

Ši rinka aprėpia

440 mln. piliečių

23 mln. įmonių

Siekdama prisidėti prie naujos europiečių kartos gerovės, Komisija pateikė rekomendaciją, kuria nustatoma **Europos vaiko garantijų sistema**, padedanti užtikrinti, kad kiekvienas vaikas, kuriam gresia skurdas, galėtų naudotis pagrindinėmis teisėmis, o tėvams netektų rinktis, ar dirbti, ar turėti šeimą.

ES finansavimą gavusi Kipro Agios Atanasijo pramoninėje zonoje veikianti **vaikų priežiūros įstaiga** suteikia jauniems tėvams, ypač moterims, galimybę **dirbti ir aprūpinti šeimą** ir kartu būti tikriems, kad jų **vaikais bus pasirūpinta** visai šalia jų darbo vietos.

© Adobe Stock

© Adobe Stock

Komisija taip pat pradėjo vykdyti **Jaunimo užimtumo rėmimo programą**, kuria siekiama **nutiesti jaunajai kartai tiltą į darbo rinką**. Pagrindinis jos elementas – **sustiprinta Jaunimo garantijų iniciatyva**. Šia iniciatyva užtikrinama, kad **jaunesni nei 30 metų asmenys** per keturis mėnesius nuo darbo netekimo arba mokslų užbaigimo **gautų pasiūlymą dirbti, toliau mokytis, stažuotis arba atlikti pameistrystę**.

Nuo 2022 m. lapkričio mėn. turime naujas taisykles, kuriomis, išdėstant aiškius darbo užmokesčio nustatymo ir jo dydžio atnaujinimo kriterijus, siekiama užtikrinti **tinkamesnį minimalųjį darbo užmokestį šalyse, kuriose toks darbo užmokestis yra nustatytas teisės aktais**. Jomis taip pat **skatinama dažniau vesti kolektyvines derybas** ir gerinti vykdymo užtikrinimą bei stebėseną.

Komisija taip pat parengė novatoriškas **darbo užmokesčio skaidrumo** taisykles, padėsiančias **panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą**. Šios taisyklės padės užtikrinti **vienodo darbo užmokesčio vyrams ir moterims principo** taikymą ir **pagerins nuo diskriminacijos darbo užmokesčio srityje nukentėjusių asmenų galimybes kreiptis į teismą**.

© Adobe Stock

Per šią kadenciją teisėkūros institucijos taip pat susitarė dėl naujų taisyklių, pagal kurias **visoje ES bus kriminalizuojamas fizinis, psichologinis, ekonominis ir seksualinis smurtas prieš moteris**.

Komisijos parengta **2021–2027 m. ES darbuotojų sveikatos ir saugos strategine programa** siekiama gerinti darbuotojų sveikatą ir saugą.

Pateikėme keletą pasiūlymų, kuriais siekiama mažinti darbuotojams kylančią riziką, susijusią su pavojingųjų medžiagų, kaip antai asbesto, švino, diizocianatų ir kitų **kancerogenų, mutagenų ir reprotoksinių medžiagų**, poveikiu.

Įgyvendinant **Košicės ir Slovakijos kovos su benamyste planą**, 2021–2023 m. Košicėje po ilgalaikės benamystės **gyventi į būstus grįžo 37 šeimos**. Naudodamosi **Europos socialinio fondo parama**, vietos NVO, vadovaujamos fondo DEDO, padėjo šeimoms rasti ir išlaikyti būstus.

© Nadácia DEDO, 2021

Ši Komisija taip pat pristatė **naują visapusišką požiūrį į psichikos sveikatą**. Plane, kuriame daugiausia dėmesio skiriama pažeidžiamiausiems asmenims, kaip antai vaikams, jaunimui ir vyresnio amžiaus žmonėms, numatyta **20 pavyzdinių iniciatyvų ir 1,23 mlrd. EUR finansavimas**, kurių tikslas – švietimas ir informuotumo didinimas.

Komisija paklojo pamatus **lygybės sąjungai**. Kartu su Lyčių lygybės strategija parengėme pirmąjį **kovos su rasizmu veiksmų planą** ir pirmąją **ES kovos su antisemitizmu ir žydų gyvenimo puoselėjimo strategiją**. Komisija taip pat priėmė pirmąją **LGBTIQ asmenims skirtą strategiją**. 2020 m. spalio mėn. patobulinome **romų** rėmimo ES planą.

2021 m. kovo mėn. priėmėme **2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategiją**. Teisėkūros institucijos jau susitarė dėl Komisijos pasiūlymo dėl **Europos asmens su negalia kortelės** ir **Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės**.

Kova su neteisėta migracija

Europa – žemynas, kurio istoriją formavo daugybė tautų. Visada laikysimės savo įsipareigojimų užtikrinti tarptautinės apsaugos prašančių žmonių saugumą ir didžiuojamės galėdami pasiūlyti teisėtos migracijos būdų, duosiančių naudos ir Europos visuomenėms bei ekonomikoms. Tačiau per ankstesnes krizes, ES užplūdus kaip niekad dideliam pabėgėlių ir neteisėtų migrantų skaičiui, tapo akivaizdu, kad Europa neturi tinkamų priemonių migracijos spaudimui suvaldyti.

Todėl šios Komisijos kadencijos pradžioje įsipareigojome sukurti **bendrą geresnio migracijos valdymo Europos Sąjungoje sistemą**. Šiuo tikslu pasiūlėme **naują migracijos ir prieglobsčio paktą**.

Po sudėtingų politinių ir teisinių derybų valstybės narės ir Europos Parlamentas pasiekė susitarimą dėl šio išsamaus taisyklių rinkinio, **leidžiančio Europai atversti naują puslapį**, įveikiant kliūtis ir sąstingį, dešimtmečius trukdžiusius judėti į priekį.

Taikydami naująsias taisykles, geriau **užtikrinsime savo išorės sienų kontrolę**. Spartiname **prieglobsčio suteikimo, grąžinimo ir pasienio procedūras ir didiname jų veiksmingumą**, nustatydami griežtesnius terminus ir griežtesnes taisykles, kuriais siekiama apriboti piktnaudžiaujant teikiamų prašymų ir paskesnių prašymų skaičių, taip pat suteikdami asmenims būtinas garantijas. Sprendimai grąžinti teisės likti šalyje neturinčius asmenis bus priimami nedelsiant.

Graikija įgyvendina pirmąjį tokį iš **priemonės „NextGenerationEU“** lėšų finansuojamą **integracijos projektą**, kurio tikslas – **išmokyti pabėgėlius ir migrantus**, įskaitant neįgaliuosius, **gaisrinės ir seisminės saugos**. Šis projektas sutelkia vietos gyventojus ir migrantus kovai su bendrais iššūkiais.

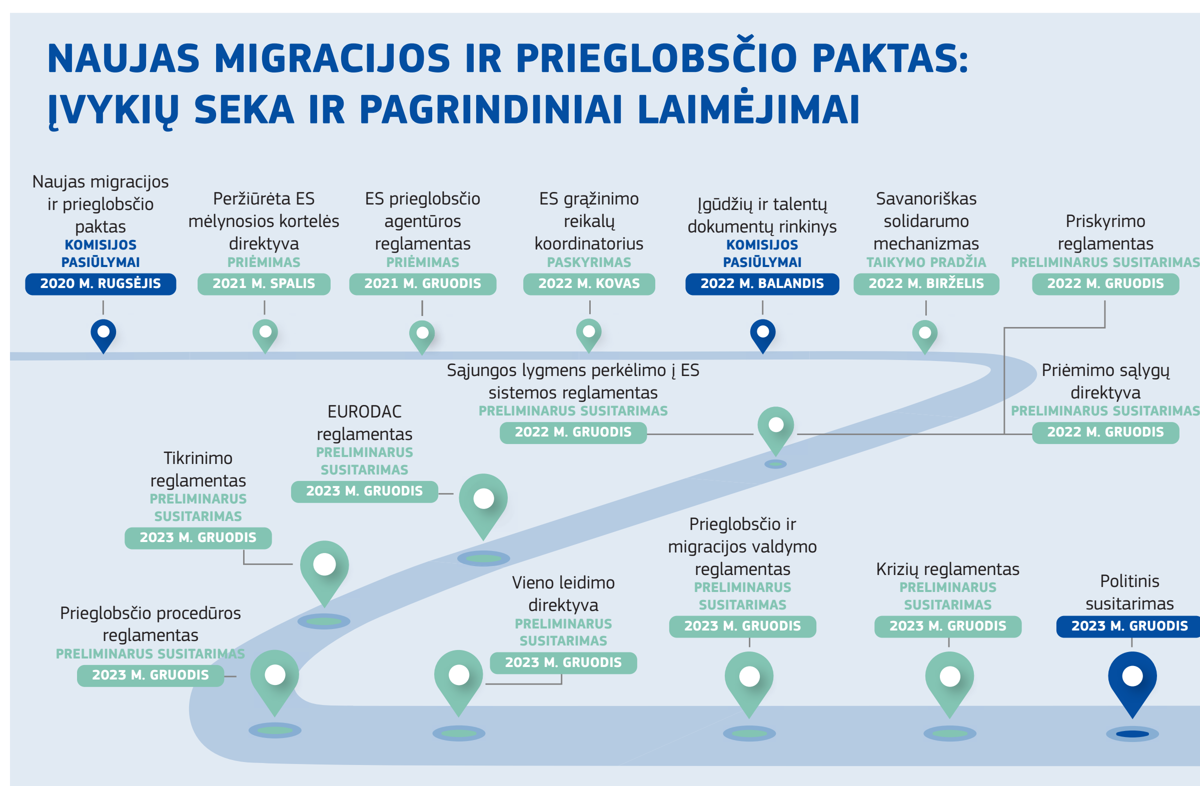

Patobulinę antrinio judėjimo ribojimo priemones, dabar turime ir aiškesnes valstybių narių atsakomybės taisykles.

Valstybės narės padės viena kitai pagal lankstų, bet nuolatinį solidarumo mechanizmą. Kiekviena iš jų galės pasirinkti, kokiu būdu ji norėtų solidarizuotis su kitomis. Dabar mūsų Sąjunga yra geriau pasirengusi valdyti migraciją.

Per šią kadenciją Komisija ne tik rengė veiksmingesnius teisės aktus, bet ir padėjo valstybėms narėms reaguoti į **neatidėliotinus iššūkius**: atvykstančiųjų daugėjimą Viduržemio jūros regione, Baltarusijos vykdomą migracijos instrumentalizavimą ir kt. Šiuo tikslu buvo teikiama operatyvinė parama ir ES agentūrų pagalba. Be to, siekdami kovoti su neteisėtu migrantų gabenimu ir didinti grąžinamų asmenų skaičių, mezgėme **partnerystes su trečiosiomis valstybėmis**.

Pavyzdžiui, su **Tunisu** pasirašytas visapusiškos partnerystės susitarimas duoda abipusės naudos ne tik migracijos, bet ir energetikos, švietimo, įgūdžių ugdymo ir saugumo srityse. Šiuo pavyzdžiu turėtų būti grindžiami ir kiti su šalimis partnerėmis pasirašysimi susitarimai, kurių tikslas – skatinti bendradarbiavimą ir gerinti migracijos valdymą.

SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

Naujajame migracijos ir prieglobsčio pakte Komisija pateikia griežtas nuostatas, kuriomis siekiama ilgalaikio tvaraus sprendimo, kuriuo būtų **pagrįsta bendra ES migracijos valdymo sistema**. Naujosios taisyklės padės užtikrinti **tvirtą ir teisingą migracijos ir prieglobsčio valdymą**.

Labai svarbūs šio akto elementai yra teisingas **atsakomybės** pasidalijimas ir **solidarumas**.

Naujosiomis taisyklėmis bus nustatyti aiškesni **tarptautinės apsaugos suteikimo kriterijai, pabėgėlių teisės ir pareigos ir griežtesnės sankcijų už neteisėtą judėjimą ES viduje taikymo taisyklės**.

Nelydimiems nepilnamečiams bus teikiama skubi pagalba. Be to, valstybės narės turės užtikrinti, kad prieglobsčio prašytojai, kurių prašymai yra pagrįsti, turėtų **teisę dirbti**.

Konkurencingumui išlaikyti Europos Komisija pasiūlė priemonių, padedančių **pritraukti** mūsų ekonomikoms ir visuomenėms reikalingų **įgūdžių ir talentų**.

Pagal **Mėlynosios kortelės direktyvą** aukštos kvalifikacijos darbuotojams iš ES nepriklausančių šalių gali būti taikoma pagreitinta priėmimo tvarka, kad jie galėtų atvykti į ES ir prisidėti prie jos ekonomikos konkurencingumo užtikrinimo.

Naujosiose **Vieno leidimo direktyvos** taisyklėse nustatomos bendros darbuotojų iš ES nepriklausančių šalių teisės, susijusios su darbo sąlygomis, socialine apsauga, kvalifikacijos pripažinimu ir mokesčių lengvatomis.

Komisija užmezgė novatoriškas **specialistų pritraukimo partnerystes** su pagrindinėmis šalimis partnerėmis, kaip antai Maroku, Tunisu, Egiptu, Bangladešu ir Pakistanu. Jos suteiks galimybę žmonėms iš tų šalių atvykti į ES dirbti, studijuoti, mokytis ir taip įgyti naujų įgūdžių, kurie vėliau gali atnešti naudos jų kilmės šalims.

Per šią kadenciją Komisija pateikė **keturis veiksmų planus**, susijusius su pagrindiniais migracijos maršrutais: **centrinės Viduržemio jūros regiono dalies, Vakarų Balkanų, vakarinės Viduržemio jūros regiono dalies ir Atlanto vandenyno regiono, rytinės Viduržemio jūros regiono dalies**. 2023 m. vasarą Italijoje smarkiai išaugus neteisėtai atvykusių asmenų skaičiui, Komisijos Pirmininkė **U. von der Leyen** paskelbė **10-ies punktų planą dėl Lampedūzos**.

Veiksmų planai davė rezultatų. Į Vakarų Balkanus atvykusių asmenų skaičius 2023 m. **buvo 31 proc. mažesnis nei 2022 m.**

Komisija taip pat teikė **valstybėms narėms finansinę paramą**. Iš Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo 2019–2023 m. buvo išmokėta apie 6 mlrd. EUR parama, skirta padėti valstybėms narėms valdyti migraciją; iš Vidaus saugumo fondo Sienų ir vizų priemonės lėšų 2019–2020 m. skirti 3 mlrd. EUR sienoms valdyti; iš Vidaus saugumo fondo Policijos priemonės lėšų 2019–2020 m. skirtas 1 mlrd. EUR saugumui didinti.

Per Briuselyje vykusią tarptautinę konferenciją, kurioje dalyvavo viso pasaulio šalys, Komisija paskelbė raginimą sudaryti **Pasaulinį kovos su neteisėtu migrantų gabenimu aljansą**. Tuo pat metu pasiūlėme **naujų teisės aktų, kuriais siekiama užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir su juo kovoti**. Šiuose teisės aktuose, kuriais atnaujinta 20 metų senumo teisinė sistema, nustatytos būtiniausios padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi ES prevencijos taisyklės.

Demokratijos ir teisinės valstybės stiprinimas

Kadencijos pradžioje U. von der Leyen vadovaujama Komisija įsipareigojo **laikyti teisinę valstybę vienu iš prioritetų ir suteikti naują postūmį Europos demokratijai**. Daugybė mūsų Sąjungoje ir už jos ribų nutikusių įvykių įrodė, jog esame teisūs manydami, kad **demokratijos negalime laikyti savaime suprantamu dalyku**. Dėl jos turime kasdien kovoti iš naujo. Ši Komisija parengė teisės aktų, kuriais siekiama ginti ir stiprinti demokratiją, kovoti su užsienio kišimusi ir dezinformacija, apsaugoti žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą ir užtikrinti žurnalistų saugumą.

Be to, ėmėmės beprecedenčių veiksmų siekdami užtikrinti, kad visose valstybėse narėse būtų laikomasi teisinės valstybės principo. Pradėjome rengti **metines teisinės valstybės principo taikymo ataskaitas**, kuriose kiekvienai valstybei narei pateikiama individualių rekomendacijų, kaip užkirsti kelią teisinės valstybės principo pažeidimams ir toliau stiprinti teisinę valstybę. Kai nepakako dialogo, taikėme visas turimas priemones, kaip antai **pažeidimų nagrinėjimo procedūras ir biudžeto apsaugos sąlygų mechanizmą**. Pastarasis leidžia sustabdyti mokėjimus iš ES biudžeto, jei valstybėje narėje nesilaikoma teisinės valstybės principo. Komisijos prašymu ši nuostata buvo pradėta taikyti **Vengrijai**.

© Adobe Stock

Su teisine valstybe susijusias problemas sprendėme griežtai, kad apsaugotume Europos demokratiją ir užtikrintume, kad mūsų visuomenės liktų laisvos ir atviros.

SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

© Adobe Stock

Sudarydama **Europos demokratijos veiksmų planą**, Komisija ėmėsi konkrečių pastangų propaguoti laisvus ir sąžiningus rinkimus, stiprinti žiniasklaidos laisvę ir kovoti su dezinformacija.

Komisija parengė teisės aktus, reglamentuojančius **politinę reklamą**, rinkimų teises ir partijų finansavimą. Jiems įsigaliojus, **politinė reklama turės būti atitinkamai pažymima ir turės būti aiškiai nurodoma, kas už ją moka**.

© Adobe Stock

Europos žiniasklaidos laisvės aktu Komisija pirmą kartą nustatė bendras priemones, kuriomis siekiama Europoje saugoti žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą, be kita ko, redakcinę nepriklausomybę ir žiniasklaidos pliuralizmą, ir užtikrinti, kad visuomeniniai žiniasklaidos paslaugų teikėjai veiktų nepriklausomai.

Svarbi teisinės valstybės apsaugos priemonė yra **pažeidimų nagrinėjimo procedūros**. Be to, pagal **naująjį sąlygų mechanizmą** ES dabar gali **neišmokėti lėšų tais atvejais, kai pažeidžiamas teisinės valstybės principas**.

Siekdama veiksmingai kovoti su **korupcijos** rizika, Komisija 2023 m. gegužės mėn. priėmė **kovos su korupcija priemonių** rinkinį, apimantį taisykles, kuriomis visoje ES kriminalizuojami korupcijos nusikaltimai ir suderinamos už juos taikytinos sankcijos. Be to, su kova su korupcija susijusius pokyčius dabar apžvelgiame metinėje teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje.

Komisija pirmą kartą nustatė bendras priemones **žiniasklaidos laisvei ir pliuralizmui Europoje saugoti** ir parengė teisės aktus, kuriais **užtikrinama tiek žurnalistų, tiek žmogaus teisių gynėjų apsauga nuo strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP)**.

Komisija pasiūlė įsteigti **visų ES institucijų etikos organą**, rengsiantį visose jose taikytinus etikos standartus ir užtikrinsiantį nuolatinį jų veiksmų koordinavimą.

Baigėme taikyti bendradarbiavimo ir tikrinimo mechanizmą (BTM), kuris buvo sukurtas į ES įstojus **Bulgarijai ir Rumunijai** ir taikytas kaip pereinamojo laikotarpio priemonė, padedanti joms daryti pažangą teismų reformos ir kovos su korupcija srityse. Kadangi abi valstybės narės padarė didžiulę pažangą, toliau jį taikyti būtų buvę neteisinga.

Siekdama stiprinti pilietinį aktyvumą, Komisija atliko svarbų vaidmenį **Konferencijoje dėl Europos ateities**. Konferencijos skaitmeninėje platformoje apsilankė daugiau kaip penki milijonai atskirų naudotojų. Įvairiose mūsų Sąjungos vietose vykusiuose renginiuose dalyvavo daugiau kaip 700 000 žmonių.

2022 m. gegužės 9 d. užbaigdami savo darbą, Konferencijos dalyviai pateikė ataskaitą, kurioje pristatyti **49 pasiūlymai**, susiję su saugumo, skaitmeninės transformacijos, švietimo, kultūros, jaunimo, sporto ir kt. klausimais.

Komisija ėmėsi veiksmų dėl beveik 95 proc. per Konferenciją dėl Europos ateities pasiūlytų priemonių, patenkančių į jos kompetenciją. 2023 ir 2024 m. Komisijos darbo programas rengėme atsižvelgdami į šios konferencijos rezultatus.

Komisija taip pat atnaujino **portalą „Išsakykite savo nuomonę“** – dabar jame į vieną vietą sutelktos visos mūsų piliečių dalyvavimo priemonės.

Padarėme didelę pažangą, susijusią su esminiais teisėkūros dokumentais, ir **pateikėme daugiau kaip 840 pasiūlymų**. Veiksmingas bendradarbiavimas su Europos Parlamentu ir Europos Sąjungos Taryba padėjo užtikrinti, kad būtų **susitarta dėl beveik 75 proc. visų šios Komisijos tvarkomų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų**.

Pasaulyje stipresnė ir drąsesnė Europa

Pastaraisiais metais U. von der Leyen vadovaujama Komisija daug kartų parodė, kaip **bendradarbiavimas su draugais ir partneriais** gali padėti įveikti milžiniškus iššūkius. ES gebėjimas visame pasaulyje kurti galingus aljansus padėjo sustiprinti Europos vaidmenį pasaulyje.

Pirmasis dabartinės Komisijos narių kolegijos vizitas buvo į Afriką. U. von der Leyen vadovaujamos Komisijos nuveiktas darbas – glaudus bendradarbiavimas paramos Ukrainai ir energetikos, klimato politikos veiksmų, prekybos ir technologijų klausimais – **į naują lygmenį pakylėjo santykius su Jungtinėmis Valstijomis**.

Ši Komisija taip pat padėjo perkurti santykius su **Jungtine Karalyste** po „Brexit'o". Mūsų suderėta **Vindzoro sistema** padėjo užtikrinti, kad šie mums vieni iš svarbiausių Europoje santykių vėl pakryptų teigiama linkme.

Be to, įgyvendindami didžiausią ligšiol Europos pasaulinių investicijų programą – **strategiją „Global Gateway"** – mezgėme naujas partnerystes. Šia strategija, kurios vertė – **300 mlrd. EUR**, siūlome imtis kokybiškų infrastruktūros ir investicijų projektų, **atitinkančių aukštus aplinkosauginius ir socialinius standartus ir padedančių kurti darbo vietas bei skatinti ekonomikos augimą vietoje**.

Strategijos „Global Gateway" tikslas – plėtoti **abipusiškai naudingas partnerystes**, atsižvelgiant tiek į mūsų partnerių, tiek į ES geopolitinius interesus.

Ši strategija jau duoda rezultatų. Į **atrinktus daugiau kaip 200 pavyzdinių projektų** numatyta investuoti 66 mlrd. EUR. Šie projektai apima, pavyzdžiui, žaliavų srities strategines partnerystes su Namibija, Čile ir Argentina, vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių srities bendradarbiavimą su Maroku ir Egiptu ir ES su Šiaurės Afrikos šalimis sujungiančio jūrinio skaitmeninio ryšio kabelio sistemos „Medusa" projektą. Tokių projektų bus dar daugiau.

Didžiausia ligšiol Europos pasaulinių investicijų programa

Vertė –
300 mlrd. EUR

Daugiau kaip
200 atrinktų
pavyzdinių projektų

Pagal **strategiją „Global Gateway"** remiamas plataus užmojo **Lobito koridoriaus projektas**. Šis koridorius sujungs pietinę Kongo Demokratinės Respublikos (KDR) dalį, Zambijos šiaurės vakarų dalį ir Angolos Lobito uostą. Pagerindamas prekių judėjimo ir piliečių judumo sąlygas, šis koridorius **geriau susies KDR ir Zambiją su pasaulinėmis prekybos rinkomis**.

Strategija „Global Gateway“, įgyvendinama vadovaujantis Europos komandos principu (t. y. bendradarbiaujant ES institucijoms ir ES valstybėms narėms), padeda ne tik visame pasaulyje remti perėjimą prie švarios energijos ir skaitmeninę pertvarką, bet ir didinti ES įtaką pasaulinėje arenoje.

Europa stiprina savo, kaip patikimos ilgalaikės partnerės, siekiančios abipusės naudos, reputaciją.

STRATEGIJA „GLOBAL GATEWAY“: 5 INVESTAVIMO PRIORITETAI

SKAITMENINIS SEKTORIUS

ES remia atvirą ir saugų internetą.

KLIMATAS IR ENERGETIKA

ES remia investicijas ir taisykles, sudarančias sąlygas pereiti prie švarios energijos.

TRANSPORTAS

ES remia visų rūšių netaršų, išmanų ir saugų transportą.

SVEIKATA

ES padeda stiprinti tiekimo grandines ir vakcinų gamybą vietoje.

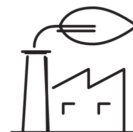
ŠVIETIMAS IR MOKSLINIAI TYRIMAI

ES investuoja į kokybišką, ypač mergaičių, moterų ir pažeidžiamų grupių, švietimą.

SVARBIAUSI LAIMĖJIMAI

Įgyvendindama Europos **žaliąjį kursą** ir dėdama didžiules pastangas užtikrinti, kad **Paryžiaus susitarime prisiimtų įsipareigojimų** laikytųsi viso pasaulio partneriai, U. von der Leyen vadovaujama Komisija įtvirtino savo kaip **pasaulinės lyderės klimato politikos srityje** poziciją.

Sudarėme **žaliuosius aljansus ir partnerystes** su tokiais artimais partneriais kaip Japonija, Kanada, Korėjos Respublika, Marokas ir Norvegija. Be to, siekdami padėti Pietų Afrikai, Senegalui, Indonezijai ir Vietnamui pereiti prie švarios energijos, su šiomis šalimis užmezgėme **Teisingos energetikos pertvarkos partnerystes**.

U. von der Leyen vadovaujama Komisija siekė, kad **mūsų, europiečių, šeima taptų pilna**. 2023 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba davė leidimą pradėti stojimo derybas su **Ukraina** ir **Moldova**. 2022 m. tokias derybas pradėjome su **Albanija** ir **Šiaurės Makedonija**, o **Bosnijai ir Hercegovinai** bei **Sakartvelui** buvo suteiktas ES šalių kandidačių statusas.

Be to, dalį **narystės suteikiamos naudos dar iki stojimo duos ir** Vakarų Balkanų **ekonomikos augimą paskatins** Komisijos parengtas **Vakarų Balkanų ekonomikos augimo planas**, kuriam skirtas 6 mlrd. EUR finansavimas.

Po nesutarimų laikotarpio Komisija **į vėžes grąžino ES ir JAV santykius**. 2021 m. įsteigta **ES ir JAV prekybos ir technologijų taryba** tapo prestižiniu dvišalių mainų forumu. Padarėme pažangą, susijusią su **ES ir JAV energetikos taryba bei dialogu**, ir įsteigėme naują Energetinio saugumo darbo grupę. Be to, glaudžiai koordinavome veiksmus, susijusius su mūsų **bendru įsipareigojimu remti** nuo Rusijos agresijos besiginančią **Ukrainą**.

Po **žiaurių grupuotės „Hamas“ išpuolių prieš Izraelį** griežčiausiai ją pasmerkėme. Pasisakome už Izraelio teisę gintis, pakartodami, kad tai reikia daryti laikantis tarptautinės teisės bei tarptautinės humanitarinės teisės ir **užtikrinant civilių gyventojų apsaugą**.

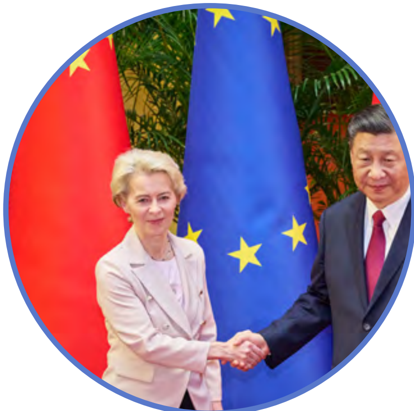
Konfliktui intensyvėjant, skubiai sutelkėme humanitarinę pagalbą palestiniečiams Gazoje. 2023 m. spalio mėn. **skubią pagalbą palestiniečiams padidinome keturgubai – dalis jos suteikta vykdant specialią humanitarinio oro tilto operaciją**.

Nuo tada atlikome daugiau kaip **40 skrydžių** ir pristatėme per **1 700 tonų** humanitarinės pagalbos reikmenų, įskaitant medicinos reikmenis, pastoges, maisto produktus, logistikos priemones ir autobusus.

Išliekame tvirtai pasiryžę bendradarbiauti su regioniniais ir tarptautiniais partneriais, kad užkirstume kelią šio konflikto eskalacijai ir rastume ilgalaikį dviejų valstybių sambūviu pagrįstą sprendimą.

Rekordiškai daug prekybos susitarimų (42 lengvatinio prekybos režimo susitarimai su 74 šalimis) **padėjo toliau klestėti prekybai**. Per šią kadenciją Komisija **sudarė penkis šiuolaikiškus prekybos susitarimus**. Trys iš jų buvo naujos kartos laisvosios prekybos susitarimai su **Naująja Zelandija, Čile ir Kenija** – jie atitinka mūsų prekybos ir darnaus vystymosi strategiją, be kita ko, aukštus aplinkos apsaugos ir socialinių teisių standartus. Be to, sudarėme pirmąjį susitarimą dėl tvarių investicijų su **Angola** ir susitarimą dėl duomenų srautų su **Japonija**.

Komisija parengė **naują santykių su Kinija strategiją**, grindžiamą požiūriu, kad, užuot šiuos santykius nutraukus, reikia **mažinti su jais susijusią riziką**. Toliau palaikėme ryšius ir bendradarbiavome spręsdami bendrus, pavyzdžiui, su klimato kaita susijusius, uždavinius. Nuolat atvirai pasisakėme apie blogėjančią **žmogaus teisių padėtį**. Be to, parengėme priemonių, padedančių spręsti saugumo problemas, susijusias su, pavyzdžiui, 5G, tiesioginėmis užsienio investicijomis, eksporto kontrole, taip pat kovoti su ekonomikos iškraipymu ir atgrasyti nuo ketinimų imtis ekonominės prievartos.

Veikti išvien – kaip Sąjungai

Nuo pat kadencijos pradžios ši Komisija kasdien dėjo pastangas didinti Europos vienybę ir stiprybę. Sąjungos viduje bendromis jėgomis atlaikėme beprecedentes krizes.

Europos komandos principo laikymasis padėjo ES tapti strategiškesnei, ryžtingesnei ir vieningesnei pasaulinėje arenoje.

Per šią kadenciją gimė tikra geopolitinė Sąjunga – remianti Ukrainą, drąsiai stojanti prieš Rusijos agresiją, propaguojanti taisyklėmis grindžiamą tvarką ir investuojanti į partnerystes.

Pažadėjome, kad užsimosime drąsiai ir plačiai. Nusistatyto kurso laikėmės ir pažadus ištesėjome.

Europos Sąjungos
leidinių biuras

PDF ISBN 978-92-68-12889-3 doi:10.2775/720799 NA-05-24-113-LT-N